

METRUM

SIA „METRUM”

Reģ. Nr. 40003388748

Ģertrūdes iela 47-3, Rīga, LV-1011

Tālr. 67860311, fakss 67609044

E-pasts: metrum@metrum.lv

www.metrum.lv

Ķekavas novada dome

NMR kods. 90000048491

Gaismas iela 19 k-9-1, Ķekava,

Ķekavas pag., Ķekavas nov., LV-2123

Tālr. 67935803

E-pasts: novads@kekava.lv

www.kekava.lv

ĶEKAVAS NOVADA KULTŪRAS PIEMINEKĻU AIZSARGJOSLU (AIZSARDZĪBAS ZONU) PROJEKTS

Baznīcas – Doles (Ķekavas) luterāņu baznīca, Ķekava (VKPAI Nr. 6699)

Katlakalna luterāņu baznīca, „Ticības”, Katlakalns (VKPAI Nr. 6700)

Tautas nams – Doles Tautas nams (Doles krogs), Ķekava (VKPAI Nr. 8560)

Ierosinātājs: Ķekavas novada dome

Projekta izstrādes vadītājs:

Ķekavas novada pašvaldības Telpiskās plānošanas daļas vadītājs Juris Križanovskis

Izstrādātājs: SIA „METRUM”

Projekta vadītāja: Māra Kalvāne

Rīga, 2018

PROJEKTA IZSTRĀDĒ IESAISTĪTIE SIA „METRUM” SPECIĀLISTI:

Projekta vadītāja, arhitekte Māra Kalvāne – projekta izstrādes procesa organizēšana un vadīšana no izstrādātāja puses; kultūras pieminekļu aizsargjoslu (aizsardzības zonu) uzturēšanas nosacījumu priekšlikumu izstrāde

Arhitekte Inguna Kūliņa – kultūras pieminekļu aizsargjoslu (aizsardzības zonu) projekta izstrāde

Projekta vadītājas asistente Anete Evelīna Arāja – kultūras pieminekļu aizsargjoslu (aizsardzības zonu) robežu tehniskā noteikšana un robežu apraksta sagatavošana

SATURS

I	Paskaidrojumu raksts	4
1.1.	Projekta izstrādes pamatojums	4
1.2.	Ķekavas novada apbūves un teritorijas vēsturiskais konteksts	5
1.2.1.	Ķekavas novada izveidošanās un īss vēsturiskais apskats	5
1.2.2.	Doles (Ķekavas) luterāņu baznīca, Rīgas ielā 75, Ķekavas ciemā (valsts aizsardzības Nr. 6699)	7
1.2.3.	Doles Tautas nams (Doles krogs) Rīgas ielā 26, Ķekavas ciemā (valsts aizsardzības Nr. 8560)	11
1.2.4.	Objekti, kas vēsturiski un/vai funkcionāli ir saistīti ar Doles (Ķekavas) luterāņu baznīcu un tautas namu	13
1.2.5.	Katlakalna luterāņu baznīca (valsts aizsardzības Nr. 6700)	15
1.2.6.	Objekti, kas vēsturiski un/vai funkcionāli ir saistīti ar Katlakalna luterāņu baznīcu	19
1.3.	Kultūras pieminekļu pieejamība	24
1.4.	Kultūras pieminekļu kultūrvēsturiskās ainavas saglabāšanas nepieciešamība	26
1.5.	Jaunu kultūras pieminekļa daļu atklāšanas iespējamība	32
1.6.	Priekšlikumi par vidi degradējošiem objektiem	32
1.7.	Teritorijas attīstības prioritātes atbilstoši attīstības programmai un teritorijas plānojumam	35
II	Individuālo aizsargjoslu (aizsardzības zonu) uzturēšanas režīma noteikumi	36
2.1.	Vispārīgi noteikumi	36
2.2.	Kopīgie individuālo aizsargjoslu (aizsardzības zonu) uzturēšanas noteikumi	36
2.3.	Prasības projektu (t.sk. būvprojektu) saskaņošanai	36
2.4.	Valsts nozīmes arhitektūras pieminekļu Nr. 6699, Nr. 6700 un vietējas nozīmes arhitektūras pieminekļa Nr. 8560 individuālo aizsargjoslu (aizsardzības zonu) uzturēšanas noteikumi	37
III	Individuālo aizsargjoslu (aizsardzības zonu) robežu apraksti un pamatojums	39
3.1.	Individuālo aizsargjoslu (aizsardzības zonu) robežu apraksti	39
3.2.	Individuālo aizsargjoslu (aizsardzības zonu) robežu pamatojums	45

I PASKAIDROJUMU RAKSTS

1.1. Projekta izstrādes pamatojums

Ķekavas novada kultūras pieminekļu aizsargjoslu (aizsardzības zonu) projekts ir izstrādāts Ķekavas novada teritorijas plānojuma 2018.-2030. gadam izstrādes ietvaros, kura izstrāde tika uzsākta pamatojoties uz Ķekavas novada domes 08.12.2016. pieņemto lēmumu 2.§5. „Par Ķekavas novada teritorijas plānojuma 2018.-2030. gadam izstrādes uzsākšanu” (protokola Nr. 33).

Saskaņā ar teritorijas plānojuma darba uzdevumu, teritorijas plānojuma izstrādes ietvaros ir jāizstrādā priekšlikumi individuālo kultūras pieminekļu aizsargjoslām (aizsardzības zonām) un to izmantošanas noteikumiem.

Ķekavas novada kultūras pieminekļu aizsargjoslu (aizsardzības zonu) projekts ir izstrādāts sekojošiem valsts aizsardzībā esošiem arhitektūras pieminekļiem:

- Doles (Ķekavas) luterāņu baznīca, Rīgas iela 75, Ķekava, Ķekavas pagasts, Ķekavas novads (valsts aizsardzības Nr. 6699);
- Doles Tautas nams (Doles krogs), Rīgas iela 26, Ķekava, Ķekavas pagasts, Ķekavas novads (valsts aizsardzības Nr. 8560);
- Katlakalna luterāņu baznīca, „Ticības”, Katlakalns, Ķekavas pagasts, Ķekavas novads (valsts aizsardzības Nr. 6700);

Kultūras pieminekļu aizsargjoslu (aizsardzības zonu) projekta izstrādes mērķis ir noteikt individuālās aizsargjoslas (aizsardzības zonas) ap minētajiem valsts aizsardzībā esošajiem kultūras pieminekļiem, ņemot vērā „Aizsargjoslu likuma” 8. pantu un konkrētā pieminekļa atrašanās vietu, tā ainavisko uztveri, iespējamās vizuālās ietekmes un teritorijas attīstības prioritātes atbilstoši teritorijas plānojumam, kā arī Ķekavas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijai līdz 2030. gadam un Ķekavas novada attīstības programmai 2014.-2020. gadam. Izstrādātās individuālās aizsargjoslas (aizsardzības zonas) ap kultūras pieminekļiem ļaus racionālāk plānot teritorijas izmantošanu un precizēt ar kultūras pieminekļa aizsardzību saistītos apgrūtinājumus.

Projekts ir izstrādāts trīs valsts aizsargājamiem arhitektūras pieminekļiem, no tiem divi ir valsts nozīmes arhitektūras pieminekļi – Doles (Ķekavas) luterāņu baznīca un Katlakalna luterāņu baznīca, un viens vietējas nozīmes arhitektūras pieminekļis – Doles Tautas nams (Doles krogs). Abi valsts nozīmes arhitektūras pieminekļi ir iekļauti Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā ar LR Kultūras ministrijas 29.10.1998. rīkojumu Nr. 128, bet vietējās nozīmes arhitektūras pieminekļis – ar LR Kultūras ministrijas 26.01.2005. rīkojumu Nr. 23. Katlakalna luterāņu baznīcā atrodas četri valsts nozīmes mākslas pieminekļi, kas atrodas kultūras pieminekļa iekšstelpās, līdz ar to minētajiem mākslas pieminekļiem aizsargjoslas netiek noteiktas.

2017. gada septembrī SIA „METRUM” speciālisti veica Ķekavas novada kultūras pieminekļu apsekošanu dabā. Teritorijas plānojuma izstrādes ietvaros ir izstrādāti un publiski apspriesti priekšlikumi individuālo kultūras pieminekļu aizsargjoslu (aizsardzības zonu) robežu noteikšanai un to izmantošanas noteikumiem novada teritorijā.

Kultūras pieminekļu aizsardzības zonu projekts ir izstrādāts saskaņā ar MK 15.07.2003. noteikumiem Nr. 392 „Kultūras pieminekļa aizsargjoslas (aizsardzības zonas) noteikšanas metodika”.

Arhitektūras pieminekļu aizsargjoslu projekts izstrādāts izmantojot topogrāfiskā plāna pamatni M 1:10 000 un kadastra pārskata karti ar mēroga noteiktību 1:500 (LKS-92 koordinātu un Latvijas normālo augstumu sistēmā), kā arī citus kartogrāfiskos materiālus. Projekta izstrādes laikā izmantoti Ķekavas novadpētniecības muzeja materiāli par atsevišķo arhitektūras pieminekļu būvniecības vēsturi, kā arī citi publiski pieejami materiāli un informācija. Projekta ilustrācijai izmantotas 2017. gadā SIA „METRUM” veiktās fotofiksācijas un citi tīmekļa vietnēs publiski pieejami fotoattēli.

1.2. Ķekavas novada apbūves un teritorijas vēsturiskais konteksts

1.2.1. Ķekavas novada izveidošanās un īss vēsturiskais apskats

Tā kā šodien Ķekavas novads sastāv no trīs vēsturiski atsevišķi veidojušām apdzīvotām vietām un pašvaldībām – Ķekavas pagasta, Daugmales pagasta un Baložu pilsētas, vēsturiskajā apskatā iekļauta īsa informācija par visu novadu kopumā, turpmāk vēršot uzmanību tikai uz Ķekavas pagasta vēsturi, kas ir saistīta ar konkrēto kultūras pieminekļu vēsturi.

„Ķekava” ir baltu cilmes vārds: senindoeiropiešu valodā “kek” – nozīmē “liekt, liks”, bet “av(e)” – “mitrināt, aprasināt, tecēt”. Šis hidronīms, iespējams, atspoguļo Ķekavas upes tecējumu: līču loču paralēli Daugavai, bet vidustecē dažī krasi līkumi, pagriežoties uz ieteku Daugavā. Daugmales nosaukums cēlies no ģeogrāfiskā izvietojuma. Tās ziemeļu daļu norobežo Daugava, un šī vieta ir bijusi apdzīvota jau tālā senatnē, par to liecina līdz mūsu dienām saglabāties Daugmales pilskalns un senkapi.

1. attēls. Ķekavas novads vēsturiskajā kartē „Vidzeme – vispārīgi un no jauna pārmērotiem ceļiem līdz ar Augš- un Lejas Kurzemi”, 1896. gads

Avots: Latvijas Nacionālās bibliotēkas karšu bibliotēka (<http://kartes.lnb.lv>)

Livonijas konfederācijas laikā tagadējā Ķekavas novada ziemeļrietumu daļa ietilpa Rīgas pilsētas landfogteijā, bet dienvidaustrumu daļa Rīgas arhibīskapijas Doles draudzes novadā. Rīgas patrimoniālajā apgabalā izveidoja Katlakalna draudzes novadu. 1721. gadā to kopā ar pārējo Zviedru Vidzemes teritoriju iekļāva Krievijas impērijas sastāvā.

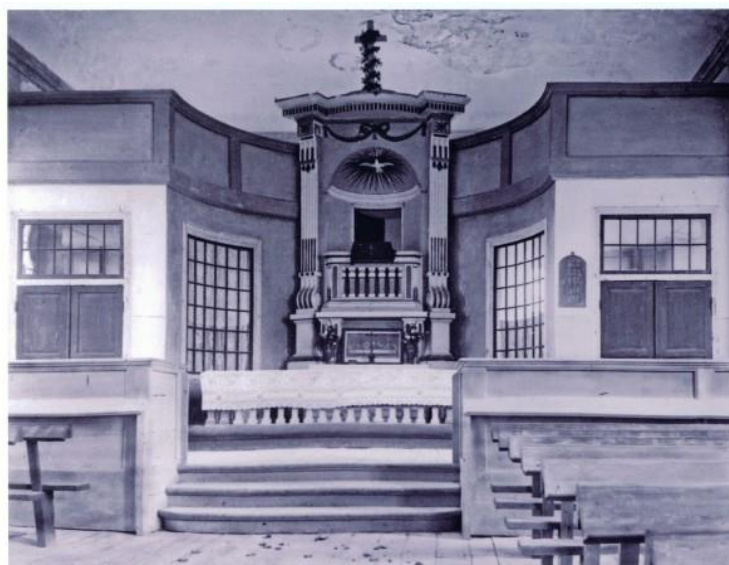
Pirmais objekts, kas pārņēmis Ķekavas upes vārdu, bija Ķekavas muiža ar ūdensdzirnavām. Tā minēta Livonijas ordeņa un Rīgas prāvesta zemes strīda dokumentos 1435. gadā. Vairākkārt mainot savu piederību, Ķekavas muiža 19. gs. sākumā nonāca Doles muižas īpašnieku rokās. Stipri papostīta 1812. gada karadarbībā, tā tomēr tika izmantota dzīvošanai. Ķekavas muiža nav saglabājusies līdz mūsdienām.

Fasāžu kompozīcija K. Hāberlandam vienmēr bija stingri sakārtota. Viņš lietoja ģeometriskās proporcionēšanas metodes, kas viņa celtnēm nodrošināja labi saskaņotas masu attiecības un harmonisku līdzsvaru. Baznīcas sienas ir veidotas kā senajiem ordeņu pils cietokšņiem – 1 metru biezas, pie tam āriene un iekšiene kārtīgi samūrēta, bet vidus piepildīts ar laukakmeņu – kaļķu javas maisījumu.

Iekštelpās K. Hāberlands savas gaišās un augstās baznīcu halles apvienoja ar sev raksturīgo telpas noslēgumu – viņš taisnstūrī ielika pusloka vai ovālu piebūvi, kuras nolūks bija ne tikai pastiprināt dievlūdžēju optisko koncentrēšanos uz altāri, bet arī nodrošināt labāku dzirdamību. Doles-Ķekavas draudzes baznīcai piemīt visas specifiskās K. Hāberlanda stila pazīmes, taču savā kopīgajā apjoma iecerē tā ir īpaša. Jau no paša sākuma baznīca ir bijusi iecerēta bez torņa, tādējādi vēl spēcīgāk iemiesojot K. Hāberlandam piemītošo tieksmi uz racionālu un laicīgu baznīcas veidolu (skatīt 3., 4. attēlu). Vēlāk, 1900. gadā, piebūvētais tornis baznīcu ir darījis gleznaināku un iespaidīgāku, taču celtni laupījis tās iecerēto apjoma vienkāršību un noslēgtību.

Kanceles podija atrašanās tieši virs altāra galda mazināja Svētā Sakramenta mistisko lomu, toties izcēla Dieva vārda skaidrojuma nozīmi, pie kam, dievlūdžēju uzmanība visu laiku palika koncentrēta uz vienu un to pašu telpas punktu. Šķērsbaznīcas tips, sevišķi apvienojumā ar vairākstāvu luktām un kancelaltāri, baznīcu darīja līdzīgu kādam operas namam vai sapulču telpai. K. Hāberlands altāri, izņemot Alūksnes baznīcu, vienmēr saistījis ar kanceli, kas, savukārt, novietota virs altāra mensas. Tomēr neviena kancele nav saglabājusi savu sākotnējo novietojumu līdz mūsdienām. Sākot no 19. gs. otrās puses līdz pat 20. gs. draudzes ir gribējušas atgriezties pie konservatīvāka un kopš seniem laikiem pierastāka kanceles novietojuma – pie kāda pīlāra vai pie sienas pa kreisi no altāra.

Tagadējais altāris uzstādīts pēc 1929. gada. Altāra gleznas „Kristus svētī bērņus” (1929. gads, autors gleznotājs Augusts Annuss) fonā redzama Daugava.

5. attēls. Doles-Ķekavas baznīcas iekšskats ar kancelaltāri. 20. gs. sākums

Avots: <http://kekava.lvb.lv/?ct=dkekava>

6. attēls. Altārglezna „Kristus svētī bērņus”

Avots: www.zudusilatvija.lv/objects/object/28674/

Abos pasaules karos 20. gs. baznīca piedzīvoja daudz postījumu. Pirmā pasaules kara laikā tika izpostīts baznīcas interjers, iekārta, sašauts jumts un tornis. Pēc Pirmā pasaules kara postījumiem baznīcas atjaunošana tika pabeigta 1920. gadā. Otrā pasaules kara laikā baznīcas tornis sašāva padomju tanki (skatīt 8. attēlu), jo tornī atradies vācu novērotājs, uz koka kāpnēm var atrast viņa ierakstīto „*Erich Klein, 28.09.1944*”. Kara laikā tika sašauts arī G. Švenna lietuvē Rīgā 1925. gadā izgatavotais zvans, bet tagad baznīcā uzstādīts zvans, kas atvests no Asītes Elku kapiem (izgatavots 1928. gadā).

7. attēls. Pa kreisi Doles – Ķekavas baznīca, pa labi Doles Tautas nams 20. gs. 20. gadi

8. attēls. Kara laikā sašautais baznīcas tornis, 20. gs. 40. gadi

Avots: www.zudusilatvija.lv, oriģināla glabātājs – Ķekavas novadpētniecības muzejs

Pēc Otrā pasaules kara draudze bija spiesta baznīcu atstāt. Padomju gados baznīca oficiāli bija šķirta no valsts, un ir joprojām, tikai tolaik atšķirībā no mūsdienām dievnamus apmeklēt nebija vēlams, it īpaši tiem, kas strādāja atbildīgos amatos vai valsts institūcijās. Tomēr visus 50 gadus Doles – Ķekavas evaņģēliski luteriskās baznīcas draudze nav pārtraukusi savu darbību, pateicoties cilvēkiem, kuri, neraugoties uz represiju un draudiem, vairāk vai mazāk atklāti vai slepus gāja uz baznīcu, kalpoja tajā, uzturēja namu un kopa tradīcijas, acīmredzami ticēdami labākiem laikiem.

9. attēls. Doles baznīca 20. gs. 60. gadi

Avots: Ķekavas novadpētniecības muzejs

10. attēls. Doles baznīca 20. gs. 80. gadi

Avots: <http://parkulturu.lv>

Sākoties Atmodas laikam, arvien vairāk sākās runas par baznīcas torņa atjaunošanu. Baznīcas jumts jau krietni agrāk bija savests ciešamā kārtībā, bet torņa cokols nosegts ar cinkotā skārda jumtiņu, kura smailē bija uzlikts no melnā metāla sametināts krusts (skatīt 9. attēlu). Savukārt tornis daļēji tika atjaunots 1980. gadā – uz pagaidu torņa uzlika krustu (skatīt 10. attēlu). Pirmās sarunas par iespējamo baznīcas pārseguma un torņa konstrukcijas atjaunošanu sākās 1988. gadā un jau 1989. gada vasarā sākās līdzekļu vākšana baznīcas rekonstrukcijai. Būvniecības darbi tika uzsākti 1991. gadā. (Avots: M. Varika, D. Spertāle „Tā bija...Ķekavā”). Tornis pilnībā tika atjaunots 1992. gadā pēc arhitekta Ģirta Pētersona projekta.

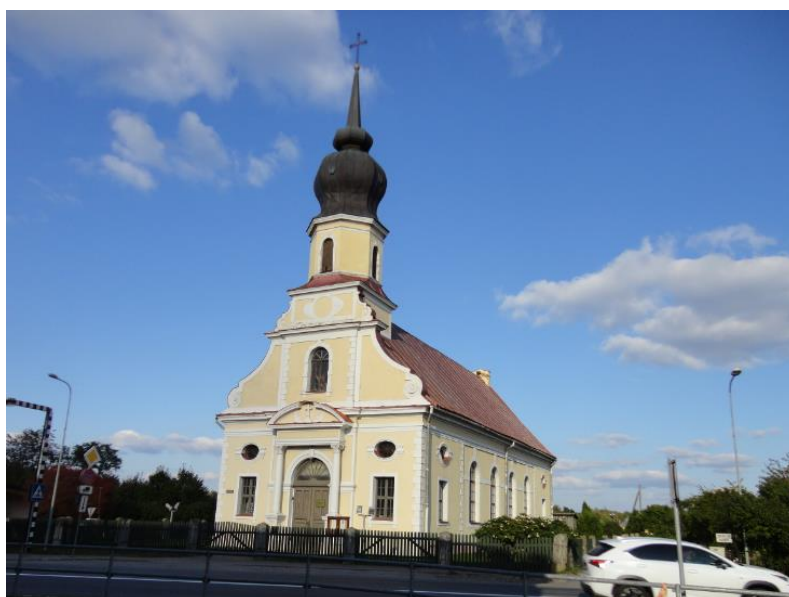
Doles – Ķekavas baznīcu var uzskatīt par Latvijas atdzimšanas simbolu. 1991. un 1992. gadā, laikā, kas pēc neatkarības atgūšanas bija saimnieciski pats grūtākais, pateicoties draudzes uzpurēšanās spējai un ziedotājiem ārzemēs, sākās vērienīga baznīcas renovācija – kara laikā bojā gājuši torņa smaile tika atjaunota un iesegta ar vara skārdu, tāpat kā viss kopīgais baznīcas jumts, fasāžu apmetums tika rūpīgi salabots un nokrāsots. Renovētā baznīca iemirdzējās uz toreizējā sabrukuma un nolaistības fona.

11. attēls. Doles (Ķekavas) baznīca, 1991. gads
Avots: parkulturu.lv

12. attēls. Doles (Ķekavas) baznīca, 1992. gads
Avots: parkulturu.lv

13. attēls. Doles (Ķekavas) baznīca, 2017. gads
Avots: SIA „METRUM”

1.2.3. Doles Tautas nams (Doles krogs) Rīgas ielā 26, Ķekavas ciemā (valsts aizsardzības Nr. 8560)

17. gs. beigās pretī Sv. Annas Doles draudzes baznīcai (Doles (Ķekavas) luterāņu baznīcai) tika uzcelts krogs.

1910. gada 1. februārī Vidzemes vicegubernators apstiprināja Doles Saviesīgās biedrības iesniegto projektu – uz vecā kroga pamatiem būvēt Doles Saviesīgās biedrības namu par tautas saziemotiem līdzekļiem, arhitekts Aleksandrs Vanags. Namu atklāja 1911. gada 2. oktobrī. Nams celts jūgendstilā ar nacionālā romantisma iezīmēm. Krogam tika izbūvēts otrais stāvs ar sarīkojumu zāli, skatuvi un nepieciešamajām palīgtelpām. Tika veikta pirmā stāva iekštelpu pārbūve, kā arī atbilstoši ugunsdrošības prasībām sakārtoja skatuvi un aizskatuves telpas, kuras, kamēr vien pastāvēja stadula, nodereja ceļinieku naktsmītnēm.

Sākoties Pirmajam pasaules karam, tika rīkoti labdarības pasākumi, atvēlot līdzekļus Doles pagastnamā ierīkotajai lazaretei.

14. attēls. Doles – Ķekavas baznīca (pa kreisi) un Doles Tautas nams (pa labi) 20. gs. 20. gadi

Avots: <http://biographien.lv/Doles.html>

15. attēls. Doles Tautas nams 20. gs. 20. gadi

Avots: www.zudusilatvija.lv, oriģināla glabātājs – Ķekavas novadpētniecības muzejs

Pēc Pirmā pasaules kara Doles Saviesīgā biedrība savu darbību vairs neatjaunoja. Nams kā jau šādos juku laikos mēdz būt nonāca privatizācijā. Pašvaldība namu attiesāja pagasta sabiedrības vajadzībām, un Latvijas Republikas laikā zāle un skatuve ar palīgtelpām tika izmantota kultūras pasākumiem (darbojās kā Tautas nams).

Šī ēka vēlāk vēlreiz tika pārbūvēta pēc arhitekta K. Zēversa 1925. gadā izstrādātā projekta. 1928. gada 5. oktobrī Zemesgrāmatā reģistrēts no Doles muižas atdalītais zemes gabals 2,7 ha kopplatībā ar Doles Tautas nama vārdu ar noteikumu: ja neierīko Tautas namu vai sāktu to izlietot citiem nolūkiem, Zemkopības ministrija uzliek 6 % sodu vai paņem atpakaļ valstij.

Latvijas PSR laikā (līdz 1973./74. gadam) ēkā darbojās Ķekavas ciema kultūras nams, pašvaldība, u.c. iestādes. Padomju varas laikā brīžiem tur atradās skola, ciema padome, bibliotēka, veikali un Doles pasta nodaļa. Tautas nams novecoja. Lai atjaunotu jumtu un paglābtu namu no pilnīgas sabrukšanas, 80. gadu beigās ēka tika ieskaitīta kolhoza bilancē.

Veikali tika slēgti 20. gs. 90. gadu vidū. Privatizācijas laikā nams teju vai zuda pagasta sabiedrībai, bet tomēr tika attiesāts.

1995. gada 27. martā juridiski atjaunojās sabiedriskā organizācija „Doles Saviesīgā biedrība”, kura ir 1907. gada dibinātās biedrības tiesību, darba un tradīciju turpinātāja. Tās pirmais un galvenais uzdevums bija palīdzēt Ķekavas pagasta padomei atgūt īpašuma tiesības uz Tautas namu.

Atklājās, ka ēka nonākusi pirmsavārijas stāvoklī, kas steidzami jānovērš. Līdz ar to 2001. gada nogalē tika uzsākta zāles jumta nesošo konstrukciju un grīdas siju pastiprināšana. 2009. gadā nams tika atjaunots un papildināts ar piebūvi.

16. attēls. **Doles Tautas nams**

Avots: www.vietas.lv/objekts/doles_tautas_nams

17. attēls. Doles Tautas nams pēc pārbūves, 2017. gada rudens
Avots: SIA „METRUM”

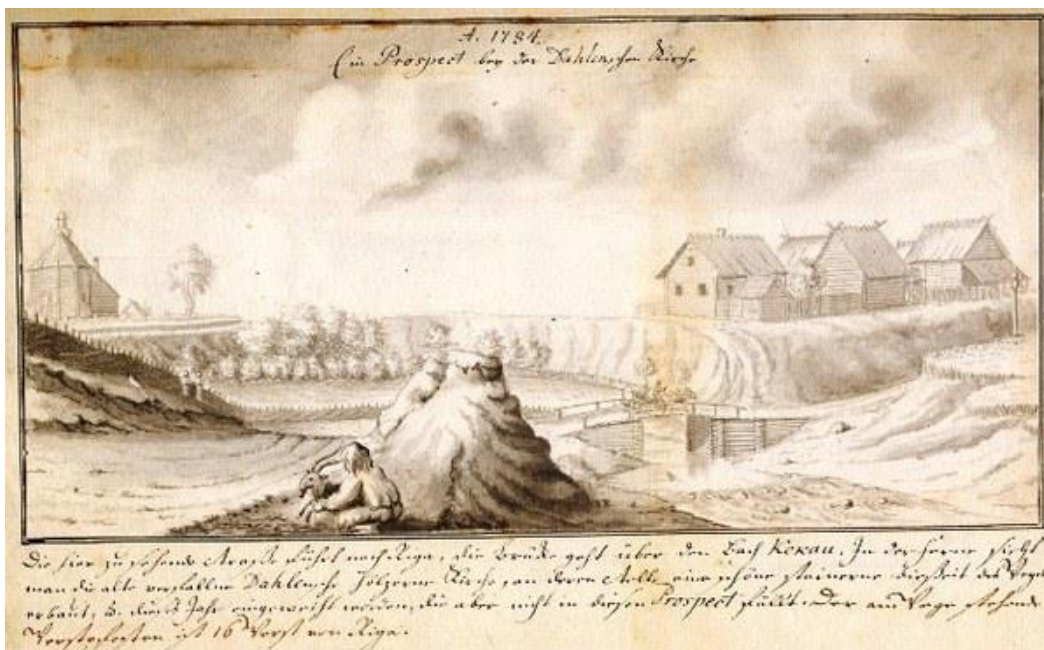
1.2.4. Objekti, kas vēsturiski un/vai funkcionāli ir saistīti ar Doles (Ķekavas) luterāņu baznīcu un tautas namu

Doles (Ķekavas) luterāņu baznīca un tautas nams galvenokārt vēsturiski ir saistīti ar Doles muižu. Ķekavas muiža jau 19. gadsimta sākumā nonāca Doles muižas īpašnieku rokās, un 1896.gada kartē ir uzskatāmi attēlotas Doles muižas teritorijas robežas, kas aptver ne tikai Doles salu, bet arī daļu no tagadējās Ķekavas novada teritorijas vidusdaļas, līdz pat Misas upei (skat. 1.attēlu - “Ķekavas novads vēsturiskajā kartē „Vidzeme – vispārīgi un no jauna pārmērotiem ceļiem līdz ar Augš- un Lejas Kurzemi”).

Doles muiža izveidojusies 1631.gadā, un tās pirmais īpašnieks bija zviedru armijas pulkvedis Nikolauss Dītrihs Šperreiters (Sperreuter). No Doles muižas pirmsākumiem ir saglabājusies tā dēvētā pārvaldnieka māja – askētiska divstāvu mūra ēka ar stāvu kārniņu jumtu (tagad privātipašums), kas atrodas Salaspils novada Doles salā. Pārvaldnieka mājas vieta ir iezīmēta senākajā Doles muižas kartē (1698.gads), tātad iespējams, ka tā celta 17. gadsimta II pusē un sākotnēji kalpojusi par muižas īpašnieka dzīvojamo namu jeb kungu māju. (informācija avots: <http://www.daugavasmuzejs.lv/lv/par-muzeju>). Doles muižas apbūve ar 1898.g. celto muižas kungu māju un pārvaldnieka māju (17.-19.gs.) un 18.gs. nogalē veidoto parku iekļauta Latvijas valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā - valsts nozīmes arhitektūras piemineklis “Doles muižas apbūve” (valsts aizsardzības Nr.6706).

Tādējādi Doles muižas, baznīcas un krogu izvietojums bija savstarpēji saistīts, kā tā laika sabiedriski un saimnieciski nozīmīgo ēku tīkls, kas bija saistīts ar vienotu ceļu tīklu, un/vai vizuāli (skat. 2.attēlu - “Rīgas apkārtnē 1701. gadā, kartes fragments”). Doles muiža un baznīca vairāk bija saistītas vizuāli, lai arī atradās salīdzinoši tālu viena no otras, jo tās vienoja atklātā Daugavas ielejas ainava, kas pavēra plašus un tālus ainavas skatus.

Doles draudzes skola, kā ar vietējo baznīcu saistīta mācību iestāde ir zināma kopš 17. gs. beigām. Tas ir laiks, kad zviedru valdība lika pamatu Vidzemes baznīcas satversmei un centās organizēt arī latviešu zemnieku izglītību. Ar 1668. gada rīkojumu ķesterim bija uzdots apstaigāt zemnieku mājas un mācīt ticības pamatus, bet 1694. gadā tika izdota pavēle atvērt draudzes skolas ar latviešu mācību valodu. Ap to laiku dibināta Doles draudzes skola Ķekavā (*Dahlen Schulwohnung*); tā atzīmēta J.Ā. Ulriha 1695. gada Bauskas ceļa kartē, kā arī citos kartogrāfiskos materiālos.

18. attēls. J.K. Broces zīmējums, 1784. gads

Avots: Grāmatā „Ķekava. Laiki un likteņi. Tāmurgas leģendas”

Jauna skolas ēka uzcelta 1757. gadā. Iespējams, šī ēku grupa redzama 1784. gada J.K. Broces zīmējumā (ar veco Ķekavas baznīcu fonā, skatīt 18. attēlu). Tomēr 1806. gada apmeklējumā konstatēts, ka nav ne skolas mājas, ne ķestera mājas. Jaunu skolas ēku uzbūvēja tikai 1844. gadā, bet paplašināja 1865. gadā, kas arī nav saglabājusies, bet tās vietā 1902. gadā atkal tika uzbūvēta jauna skolas ēka. Pirmā pasaules kara laikā skolas ēka tika stipri izpostīta. Mācību iestāde tur darbu nekad vairs neatjauno. Ēku draudze vēlāk atjauno savām vajadzībām. Otrā pasaules kara laikā tur bijis izvietots doktorāts. Kara beigās ēka atkal stipri cieta. Padomju vara to nodeva ceļu būves organizācijai, kura spēja to atjaunot un izmantoja savu darbinieku dzīvokļiem.

Ķekavas sākumskola – Skolas iela 2, Ķekava

Celta 1896. gadā kā Doles pagasta un tiesas nams. Arhitekts: Konstantīns Pēkšēns (1859-1928). Pirmā stāvā atradās telpas pagasta valdei, pagasttiesai un rakstveža dzīvoklim. Pagrabā – dzīvoklis ziņnesim, aresta telpas, saimnieciskās telpas. Otrā stāvā – sapulču zāle. 1920. gadā, otrā stāvā, izbūvējot starpsienas, ievietoja Doles – Ķekavas 6. klasīgo pamatskolu, bet pirmajā stāvā palika pašvaldība. Skola te darbojās līdz 1975. gadam, kad tika uzcelta Ķekavas vidusskola. Kādu laiku ēka bija tukša, līdz tur iekārtoja skaitļošanas centru, bet 1990. gadā – atkal sākumskolu. 2004. gadā pie skolas atklāja piemiņas akmeni pirmajiem skolotājiem Pēterim Leitim, Zentai Ozoliņai un Jānim Sējam.

19. attēls. Ķekavas sākumskolas ēka – 20. gs. sākumā un 21. gs. sākumā

Avots: <http://parkulturu.lv>

1.2.5. Katlakalna luterāņu baznīca (valsts aizsardzības Nr. 6700)

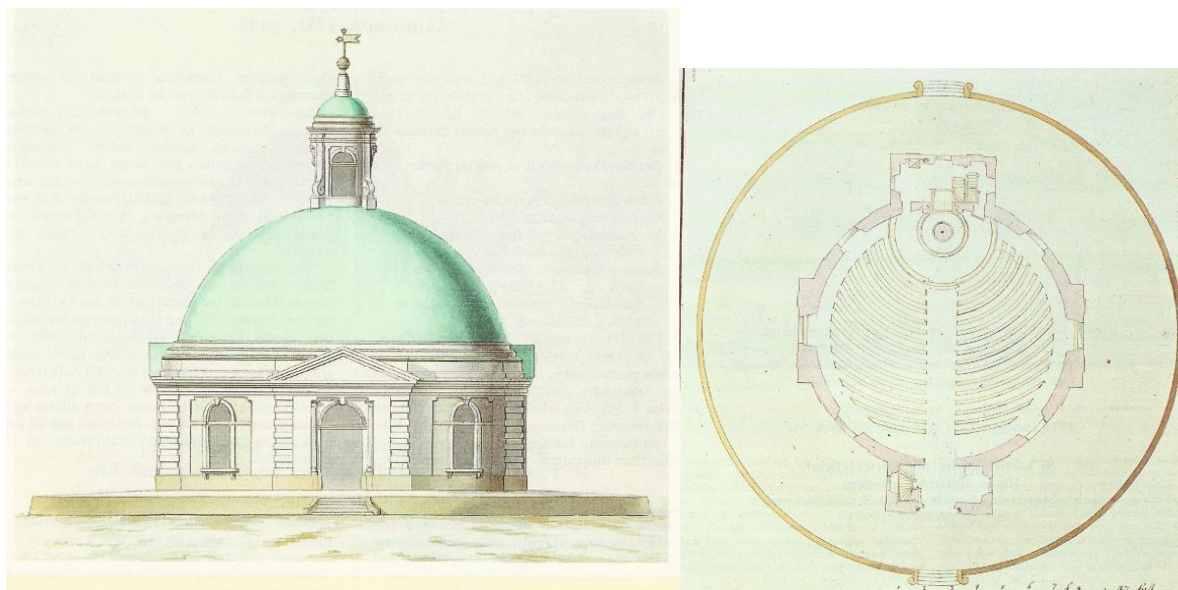
Katlakalna draudze pastāv jau kopš 16. gs., un 17. gs. Katlakalnā atradās koka baznīca. 18. gs. sākumā pēc Ziemeļu kara tā bija tiktāl sabrukusi, ka 1732. gadā bija jāuzceļ jauna. Tā tika celta no koka, ar kārnīņu jumtu, bez apsildāma mācītāja kambara un ar nelielu barokālu tornīti (skatīt 20. attēlu).

20. attēls. Katlakalna vecā baznīca Akmeņsalā, 1781. gadā

Avots: J.K. Broce „Zīmējumi un apraksti” 2. sējums „Rīgas priekšpilsētas un tuvākā apkārtnē”, Rīga izdevniecība „Zinātne”, 1996

1732. gadā celtā koka baznīca draudzei kalpoja pusgadsimtu, un ņemot vērā ēkas tehnisko stāvokli, pienāca laiks domāt par jaunas baznīcas celtniecību. Saglabājies Rīgas rātes 1791. gada 18. jūnija sēdes protokols ar K. Hāberlanda slēdzienu par Katlakalna vecās baznīcas stāvokli, kurā viņš secina, ka vecā baznīca ir ļoti sliktā stāvoklī, un to remontēt vairs nav vērts, tāpēc jāceļ jauna ēka. Sēdē nolēma lūgt K. Hāberlandu izgatavot jaunās baznīcas projekta skici un sastādīt paredzamo būvdarbu maksas aprēķinu. Rīgas rāte, kas bija Katlakalna draudzes patrons, nolēma par Rīgas pilsētas līdzekļiem celt jaunu – tagadējo mūra baznīcu. Tomēr nebūtu godīgi, ja jaunās baznīcas celtniecības laurus plūktu tikai Rīgas rāte, jo tieši pateicoties turīgo zemnieku, zvejnieku un enkurnieku kolektīvi (brīvprātīgajam ziedojumam) par baznīcas arhitektu un būvdarbu vadītāju varēja uzaicināt Rīgas pilsētas labāko arhitektu un pilsētas galveno būvmeistaru K. Hāberlandu. Viņš 1792. gadā uzsāka jaunās Akmeņsalas (Katlakalna) baznīcas projektēšanu. Baznīcu iesvētīja 1794. gada 9. jūlijā (pēc vecā stila – 20. jūlijā).

21. attēls. Jaunās Akmeņsalas (Katlakalna) baznīcas skice, 1791. gadā

Avots: J.K. Broce „Zīmējumi un apraksti” 2. sējums „Rīgas priekšpilsētas un tuvākā apkārtnē”, Rīga izdevniecība „Zinātne”, 1996

Katlakalna luterāņu baznīca ir ievērojams klasicisma arhitektūras piemineklis. Baznīca tiek uzskatīta par vienu no labākajiem K. Hāberlanda realizētajiem projektiem. Baznīcas būvprojoms bija pilnīgi neraksturīgs tā laika izpratnei par kulta celtni. Tā ir apaļas formas celtni, kas pārsegta ar sfērisku kupolu un organiski iekļaujas apkārtnes ainavā. Katlakalna baznīca daudzkārt salīdzināta ar Romas Panteonu – tajā skaidri saskatāma atbilstība antīkajām būvformām, kas ir pamats klasicisma arhitektūrai. Tomēr Katlakalna baznīcas projektā K. Hāberlands atsakās no Romas Panteona klasiskajām proporcijām un izmanto iemīļotās zelta griezuma attiecības. Baznīca iemieso klasiskās uzbūves principus, kur liela nozīme piešķirta katrai detaļai. Baznīcas diametrs ir salīdzinoši neliels – 18 metri. Baznīcas arhitektūrā izmantoti K. Hāberlanda iemīļoti ārsienu un arī iekštelpu apdares elementi: savdabīgs rustojums, pāros kārtoti pilastri, detaļās saskatāmas arī barokālas iezīmes.

Plāna pamatā ir aplis, uz sienām balstās kupolveida pārsegums 18 m diametrā, kas gan nav saglabājies sākotnējā veidā. Centrālā tornīša (laternas, jo pa tā logiem baznīcā ieplūda gaisma) svaru kupols neizturēja un 1809. gadā ieguva. Baznīcas jumtu salaboja, bet laternu vairs neatjaunoja, vien baznīcas kupolveida jumta centrā novietoja krustu. Tā vietā 1819. gadā (pēc citiem datiem – 1817. gads) uzbūvēja zvanu torni virs sakristejas.

Ēkas unikālais risinājums vislabāk izjūtams iekštelpā, ko veido vienota, pārskatāma un gaiša zemkupola telpa. Kupola forma nodrošina baznīcā īpatnēju akustiku. Interjerā sākotnēji kancele atradās virs altāra, 1840. gadā tā pārvietota sānis. Altāris novietots pretī ieejas durvīm un labi saredzams no jebkuras vietas. Starp kolonnām novietotā altārglezna attēlo populāro sižetu par Kristu un Pēteri satrakotajos viņšos. Par altārgleznas autoru ziņas nav saglabājušās, bet tā nenoliedzami ir veidota kā vācu gleznotāja Bernharda Plockhorsta gleznas „Kungs, palīdzi man!” kopija. 2014. gadā baznīcas restaurācijas gaitā tika restaurēta arī altārglezna. Baznīca izceļas ar racionālu, luterāņu konfesijas vajadzībām atbilstošu telpas plānojumu – baznīcas soli izvietoti puslokā ap altāra daļu. Amfiteātra princips solu organizēšanai nodrošina labu baznīcas centrālās daļas – altāra uztveramību praktiski no jebkuras vietas baznīcā.

Tā ir rotundas tipa baznīcas priekšrocība, salīdzinājumā ar citu tipu baznīcām. Šajā ziņā skaidri atklājas K. Hāberlanda racionālisms, projektējot klasicisma stila kulta celtni. Būvējot baznīcu, K. Hāberlands izmantoja vienu no vācu arhitektūras teorētiķa K. Šurma izstrādātajiem luterāņu kulta celtnu paraugiem.

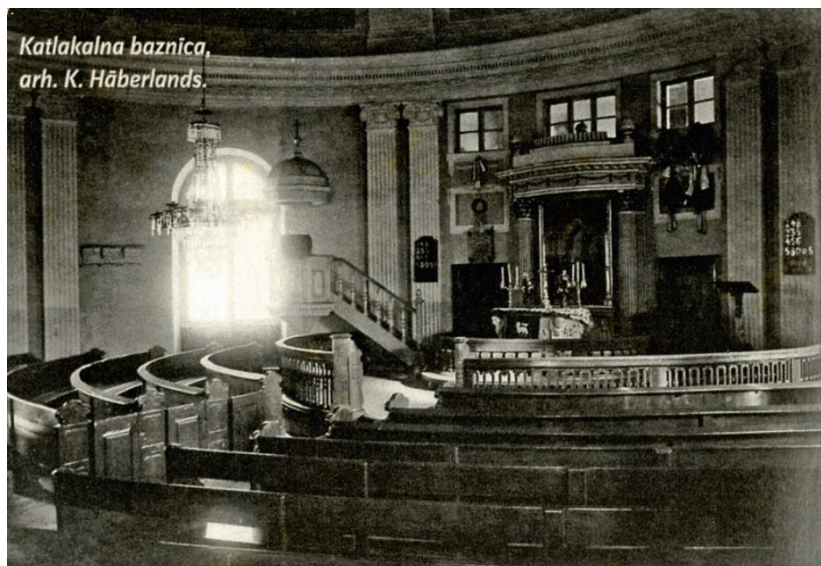

22. attēls. **Baznīcas Altārglezna**

Avots: http://katlakalns.lv/box/files/katlakalna_zvans/kkb220.pdf

23. attēls. **Baznīcas iekšskats**

Avots: http://katlakalns.lv/box/files/katlakalna_zvans/kkb220.pdf

Katlakalna baznīcā atrodas sekojoši valsts nozīmes mākslas pieminekļi:

- Altāris (valsts aizsardzības Nr. 4200);
- Baznīcēnu soli (18. gs. b.) (valsts aizsardzības Nr. 4201);
- Ērģeļu luktas (valsts aizsardzības Nr. 4202);
- Interjera dekoratīvā apdare (valsts aizsardzības Nr. 4203).

Latvijā šī ir vienīgā apaļas formas mūra luterāņu baznīca. Ēkas arhitektoniskais risinājums prasa brīvu laukumu tās aplūkošanai, tāpēc baznīca celta pussalas visaugstākajā punktā. 24. attēlā (zemāk) redzams, ka baznīca atrodas pakalnā, priežu ielokā, tomēr labi apskatāma no visām pusēm.

24. attēls. **Baznīca ap 1930. gadu**
Avots: www.zudusilatvija.lv/objects

25. attēls. **Katlakalna baznīcas 100 gadu pastāvēšanas svētku diena 1894. gada 10. jūlijā (Foto no LU docenta, Dr. Hist. ECCL Andra Priedes ģimenes arhīva)**

Avots: http://katlakalns.lv/box/files/katlakalna_zvans/kkb220.pdf

Baznīcas simtās gadadienas fotogrāfijā (skatīt 25. attēlu) redzams, ka tās apkārtnē tolaik bija salīdzinoši brīva no kokiem un pārskatāma. Pēc draudzes priekšnieka un īpašumu pārvaldnieka Pētera Eriņa teiktā vēsturiski uz Katlakalna baznīcu brauca zvejnieki un zemnieki arī no otras Daugavas puses – tur, kur tagad ir Ķengarags un Rumbula. Baznīca bija tā, kas savienoja abus Daugavas krastus. Cilvēki vasarā brauca ar laivām pāri Daugavai, bet ziemā ar kamanām un zirgu pajūgiem.

Līdz ar to vēsturiski bija izveidojusies ļoti cieša saikne ar Daugavas labo krastu gan funkcionāli, gan vizuāli, kas šodien ir pilnībā zudusi.

26., 27., 28. attēls. Katlakalna baznīca no dažādiem skata punktiem pirms restaurācijas

Avots: <http://parkulturu.lv/baznicas>

Baznīcas restaurācija

Laika gaitā baznīcas stāvoklis pasliktinājās, tā bija nosēdusies, un bija manāmas vairākas draudīgas plaisas. Līdz ar to tika pieņemts lēmums baznīcu restaurēt. Šāda doma esot pastāvējusi jau vairākus gadus, taču ieceri varēja sākt īstenot tikai pēc tam, kad draudze bija pārdevusi daļu baznīcai piederošās zemes. Projekts tika izstrādāts 2007. gadā, taču, iestājoties krīzei, iecere tika atlikta. Pirms restaurācijas tika veikts nopietns un ilgs ēkas izpētes darbs, apzinot vēsturiskos sienu krāsojumus, pārbaudot pamatu un sienu mūrējumu stāvokli.

Baznīcas restaurācija pabeigta 2016. gadā. Restaurācija ilga divus gadus, un tās laikā baznīca tika atjaunota no pamatiem līdz jumtam. Restaurēta altāra glezna un vēsturiskais tornītis virs baznīcas kupola, virs kura tagad atrodas apzeltīts arhibīskapa Jāņa Vanaga iesvētīts krusts. Zvanu tornī tika uzstādīti divi jauni baznīcas zvani. Restaurēti logi, durvis, grīdas, altāris, ērģeļu balkons un visas citas koka daļas. Īpašu logu restauratoru uzmanību piesaistīja 220 gadus vecie logu stikli, kuri nav ideāli gludi un kuros ir gaisa burbulīši. Vēstures elpa izraisa īpašas sajūtas, tāpēc meistari iespēju robežās centās saglabāt vecos stiklus. Restaurācijas ietvaros virs kanceles tika izveidots vēsturiskais baldahīns un ierīkota apskaņošanas sistēma.

Restaurācijas laikā atklājušies vairāki interesanti fakti, kā piemēram, baznīca ir celta uz mākslīga pakalniņa, pievedot grunti. Bet vislielākais pārsteigums esot pati grunts, kas bijusi īpaši apstrādāta – karsējot un žāvējot. Šī karsētā smilts, likta baznīcas pamatos, veidoja tādu kā spilvenu: piespiesta tā atkal ceļas uz augšu. Arī gruntsūdens nav nācis pat tuvumā, kā tas ir ar dabīgo grunti.

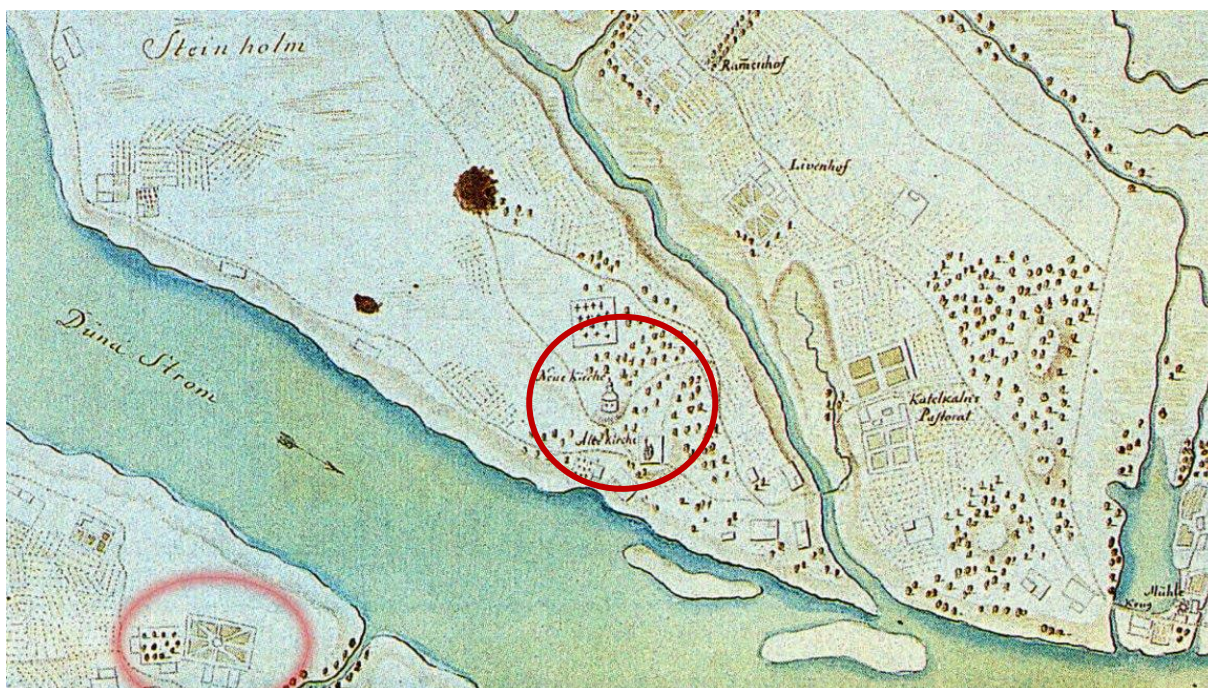

29. attēls. Katlakalna baznīca pēc restaurācijas

1.2.6. Objekti, kas vēsturiski un vai funkcionāli ir saistīti ar Katlakalna luterāņu baznīcu

Agrāk abi Daugavas krasti bija saistīti daudz ciešāk kā mūsdienās, un Katlakalna pagasts izvietojās abos Daugavas krastos. J.K. Broces zīmētajā 1793. gadā kartē (skatīt 30. attēlu) ir attēlotas abas Katlakalna baznīcas – jaunā mūra un vecā koka, kā arī kapsēta ar Garlība Merķeļa kapa vietu un pieminekli. Akmeņsalas smailē atradās Belles muiža, kur vēlāk (1812. gadā) uzcēla cukura manufaktūru. Attēla labajā apakšējā stūrī redzamas Katlakalna dzirnavas un krogs pie dīķa vecā Bauskas ceļa malā (Bišumuižas grāvja ieteka Daugavā). Tālāk pa Veco Bauskas ceļu atzīmēta Katlakalna mācītājmuiža, Līvena muiža un Ramma muiža. Apakšējā kreisajā stūrī atzīmēta Mazjumpravas muiža (šodien – Rīgas pilsētas Ķengaraga apkaimē).

Akmeņsala izveidojusies, Daugavai iegrauzoties pamatiežos pēc Baltijas ledus ezera regresijas. Līdz Rīgas HES izbūvei tā pavasara palu laikā regulāri pārplūda. Salā atradās dolomīta (kas devis salai nosaukumu) lauztuves. Dolomītu ar liellaivām veda uz Rīgu, taču 19. gs. beigās te bija kaļķu ceplis, kuru pārdeva 1911.-1912. gadā un uzbūvēja divus jaunus ceļus. Sala bija samērā blīvi apdzīvota, taču karu laikos iedzīvotāji tika izraidīti. Te bija arī baznīca, smēde un krogs. Ceplja tuvumā atradies smilts-grants paugurs Akmeņkalns, ko norokot ap 1954. gadu atsegts sens kapulauks (~3. gadu tūkstoša beigu – 2. gadu tūkstoša sākuma pirms Kristus).

30. attēls. Pārdaugavas daļa pie Katlakalna 1793. gadā (J.K. Broces zīmētā karte, kas pārzīmēta no Roberta Rennija 1793. gada kartes)

Avots: J.K. Broce „Zīmējumi un apraksti” 2. sējums „Rīgas priekšpilsētas un tuvākā apkārtnē”, Rīga izdevniecība „Zinātne”, 1996

Katlakalna kapi

Kapu ierīkošana uzsākta ap 1773.gadu. Sākotnēji kapi atradušies tuvāk Daugavai. Kapu vecajā daļā (platība 1,68 ha) skatāmi vairāki 18. un 19. gadsimtam raksturīgi pieminekļi ar māksliniecisku vērtību un metāla krusti.

Kā pirmo no kapos apbedītajiem jāmin Baltijas vācu apgaismotāju, publicistu, rakstnieku Garlību Merķeli (1769-1850). Kapa piemineklis celts par latviešu saziēdotajiem līdzekļiem, to uzstādīja Rīgas Latviešu biedrība 1869. gadā, atzīmējot G. Merķeļa 100. dzimšanas dienu. Lielo izmēru dēļ to pa vārtiem nevarēja iedabūt. Nācās izplēst kapu mūra sētu un vēlāk to atkal aizmūrēt, tā vieta vēl tagad manāma. Tieši viņa dzimšanas dienā 1992. gada 1. novembrī “pateicīgie latvieši” izlauza piemiņas plāksni un nogāza krustu. 1994. gadā pēc foto dokumentiem plāksni atjaunoja ģipsis tēlnieks Zigurds Galūns, RTU to atlēja čugunā.

Kapu vecajā daļā skatāmi vēl vairāki pieminekļi ar māksliniecisku vērtību un metāla krusti. Īpaši jāatzīmē trīsvietīgs metāla dīvēns, kura vecums tuvojas 200 gadiem. Pamatīgs krusts gleznotāja un literāta, Pēterburgas Mākslas akadēmijas īstenā locekļa, Johana Heinriha Baumaņa (1753-1832) apbedījumam. Reti skatīts pieminekļa veids ir J.D. Brandenburga apbedījumam – tas veidots kā neliels templītis, kurā zem arkas aiz režģveida nožogojuma novietota vāzīte. Ir arī nesen darināti pieminekļi ar tēlnieciskiem elementiem.

Blakus kapiem atrodas brāļu kapi, kur sākotnēji bija 6. Sibīrijas korpusa 7. sapieru bataljona brāļu kapi. Katlakalna aizsargu priekšnieka Gustava Godeļa vadībā, veicot pārapbedījumus no dažādām vietām, 1938. gadā te apglabāti arī Latvijas Brīvības cīņu varoņi. Tad uzstādītais Melnais krusts 1946. gadā tika nogremdēts Mūlkalnu-Tīturgas ezerā, bet jauns piemiņas akmens tika atklāts 1991. gadā. Otrā pasaules kara laikā kapos apglabāti 106 kritušie sarkanarmieši, daļēji virsū pirmajiem, saglabājot nelielu čuguna krustu bez uzraksta.

31., 32. attēls. **Garlība Merķeļa un Johana Heinriha Baumaņa kapu pieminekļi**

Avots: <http://parkulturu.lv/arhitektura-pieminekli>

Katlakalna draudzes skola

Baznīcas tuvumā atrodas arī bijušās draudzes skolas ēka "Ozolkalni". 1894. gadā skolas pārzinis, ērgelnieks un ķesteris bija Miķelis Zariņš, kurš bija pedagoga, tautas dziesmu vācēja un harmonizētāja, ērgelnieka, latviešu kora mūzikas pamatlicēja un profesionālās mūzikas aizsācēja Jāņa Cimzes skolnieks. M. Zariņš piepelnījies, kopjot un laistot vairākām ģimenēm kapus. Tolaik palīgskolotājs bijis Jēkabs Delle, kuram vajadzējis iet palīgā arī kapu kopšanas darbos.

33., 34. attēls. **Katlakalna draudzes skola, bij. Ķestera māja "Ozolkalni", 2017./2018.gadā.**

Avots: SIA „METRUM”

Katlakalna draudzes skola bija pirmā darba vieta jaunajam palīgskolotājam Fricim Bārdam. Skolotājs vienlaikus bija arī pērminderis, ērgelnieks un vajadzības gadījumā, mācītāja prombūtnes laikā, noturēja dievvārdus. Katlakalna draudzes skolā Fricis Bārda strādāja no 1901. līdz 1904. gadam, tūlīt pēc Valmieras skolotāju semināra beigšanas. Veco katlakalniešu pierakstītie atmiņu stāsti atklāj, ka 20. gs. sākumā Katlakalna draudzē bija daudz intelligentu cilvēku, un arī jauniešiem ir bijušas labas attiecības – notikusi kopīga muzicēšana, sporta pasākumi, literatūras lasīšana un citas aktivitātes.

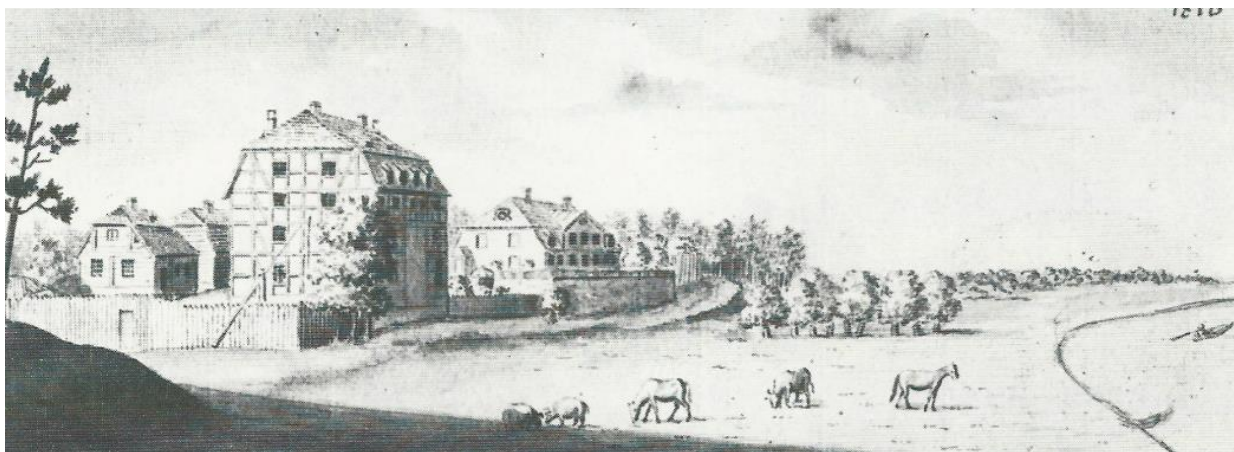
1999.gadā ēkā atgūtas telpas draudzes vajadzībām, atvērta arī svētdienas skola.

Belles muiža

Daugavas krastā atradusies Belles (Belas, Beliņa, Rudzu, Vitmakera) muiža, ko 1816. gadā zīmējis J.K. Broce. Belles muižas cukura manufaktūra dibināta 1812. gadā. Attēlā redzama augsta pilrežģu ēka, kurai blakus attēlota muižas galvenā ēka. Blakus fabrikas ēkai atradusies arī staļļi, ledus pagrabs un maza alus darītava Daugavas krastā.

No vairākstāvu ēkas, kur darbojusies 1812. gadā celtā Venera Grēna cukurfabrika, saglabājušies tikai pamati. Muižu postījuši gan kari, gan plūdi. Pēc 2. pasaules kara bijušas vēl vairākas celtnes, tagad saglabājušies tikai kalpu māja.

Netālu bijis plostnieku krogs, no kura vēl redzamas vīna pagraba paliekas.

35. attēls. **Belles muiža 1816. gadā**

Avots: J.K. Broce „Zīmējumi un apraksti” 2. sējums „Rīgas priekšpilsētas un tuvākā apkārtnē”, Rīga izdevniecība „Zinātne”, 1996

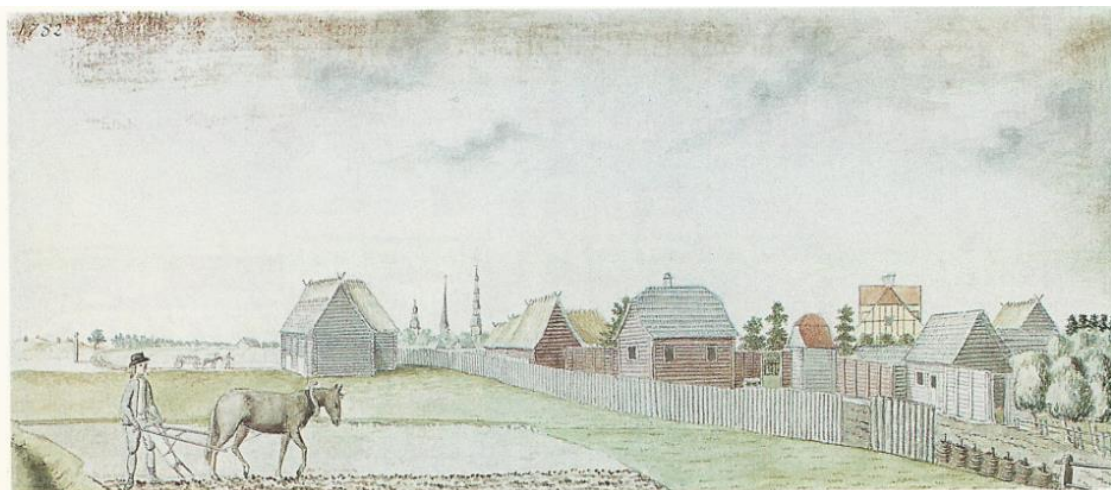

36. attēls. **Belles muižas kungu māja 1816. gadā**

Avots: J.K. Broce „Zīmējumi un apraksti” 2.sējums „Rīgas priekšpilsētas un tuvākā apkārtnē”, Rīga izdevniecība „Zinātne”, 1996

Līvena muiža

Muiža atradusies Olektes upes pretējā krastā, iepretim Katlakalna baznīcai un kapiem, pie septītā verstu staba. Agrāk šo muižiņu sauca tās valdītāja vārdā par Kālena muižu, arī par Šildera muižu. 1771. gadā muižu nopirka Krievijas cara armijas ģenerālfeldmaršala Georga Reinholda fon Līvena atraitne Elizabete. Līvenas laikā muižai bijis neliels dārzs, ēkas celtas vienkāršas, bet kungu nams pildrežģa tehnikā. Pārējās ēkas būvētas pēc zemnieku ēku celtniecībai raksturīgiem paņēmieniem (guļbaļķu ēkas ar salmu jumtiem). 1782. gadā muižu zīmējis J.K. Broce. Līdz mūsu dienām muiža nav saglabājusies.

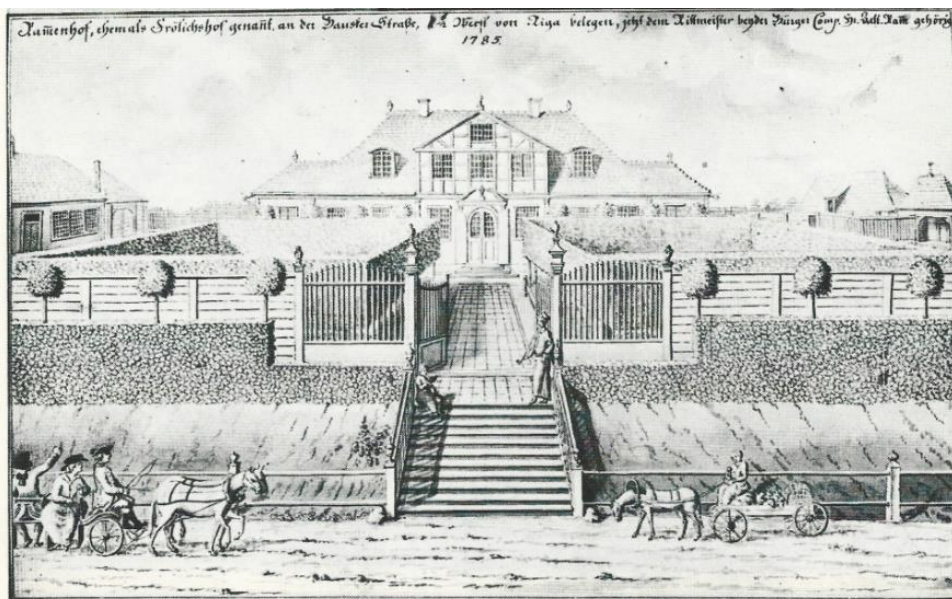
37. attēls. Līvona muižas skats 1782. gadā

Avots: J.K. Broce „Zīmējumi un apraksti” 2. sējums „Rīgas priekšpilsētas un tuvākā apkārtnē”, Rīga izdevniecība „Zinātne”, 1996

Ramma muiža

Muižu izveidoja jau 17. gs. beigās uz Mazjumpravmuižas zemnieka Placiņa sētas zemes. Ziemeļu kara laikā to nopostīja, bet 1726. gadā uzcēla no jauna. 1743. gadā muižu ieguva Rīgas grāmatspiedēja Frēliha ģimene. Šajā laikā uzcelto ēku J.K. Broce attēlojis zīmējumā, kur redzama celtne baroka stilā un izveidotais dārzs (1785. gads). 1774. gadā muižu ieguva Rīgas namnieku gvaržu rotmistrs Hermanis Ramms, kas paplašināja muižas teritoriju un vēlāk ieguva arī citas Ramma muižas tuvumā esošās muižas, t.sk. Līvona muižu.

Ramma muiža piederēja pie Rīgas apkārtnes greznākajām namnieku vasaras mītnēm. Ēkas nav saglabājušās.

38. attēls. Ramma muiža, 1785. gadā

Avots: J.K. Broce „Zīmējumi un apraksti” 2. sējums „Rīgas priekšpilsētas un tuvākā apkārtnē”, Rīga izdevniecība „Zinātne”, 1996

Šaursliežu dzelzceļš un tilti

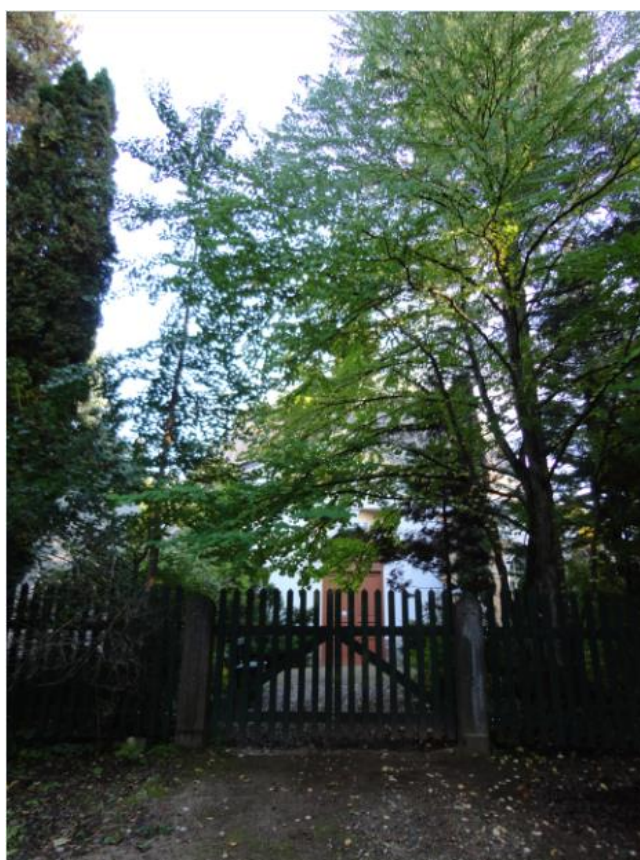
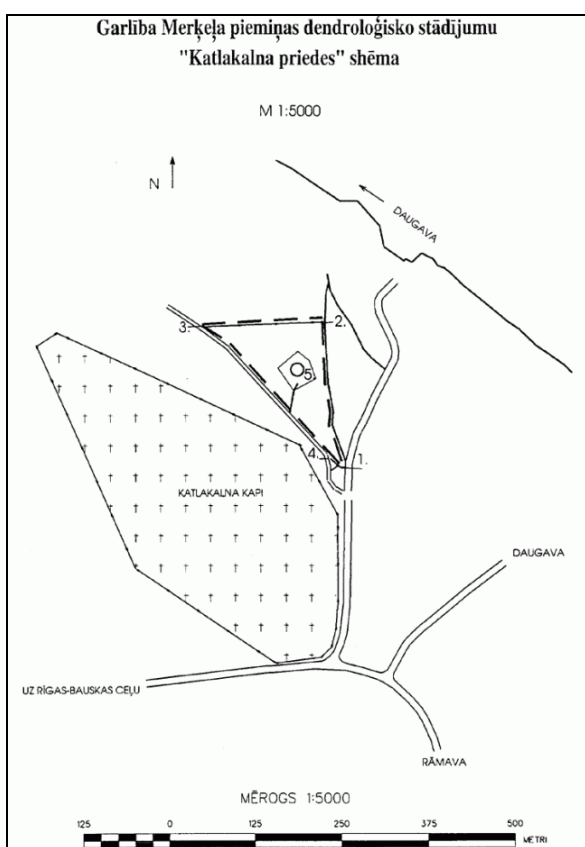
20 m attālumā no Gabru māju durvīm gājis šaursliežu zirgu dzelzceļš, kura līnija stiepās 33 km garumā. Dzelzceļš nācis no Torņakalna stacijas, ar atzarojumiem uz kaļķu cepli, uz pozīcijām pie Skujeniekiem, pie baznīcas un kapiem pāri Daugavai. Tam bijusi liela platforma, divi zirgi, braucējs un bremze. Pirmā pasaules kara laikā pa dzelzceļu apgādāja armiju ar pārtiku, un kā sanitārais transports dzelzceļa platforma traumēja ievainotos krietni mazāk, līdz ar to 15 km garajā ceļā līdz hospitālim (slimnīcai) Rīgā tika izglābtas daudzas dzīvības. Trīs reizes Katlakalna pagastā bijis tilts pāri Daugavai, tagadējās šosejas

13. vai 14. km gājis tilts uz Doles salu, vēl viens Doles salas pretējā pusē uz Parumbi, kas atradās starp Daugavu un tagadējo Rumbulas staciju.

Ne šaursliežu dzelzceļš ne arī kāds no vēsturiskajiem tiltiem līdz mūsu dienām nav saglabājušies. Vecā ceļa vietu no Katlakalna muižas uz baznīcu iezīmē esošais gājēju tilts pār Olekti.

Dendroloģiskie stādījumi

Pēc mācītāja profesora Roberta Feldmaņa (1910-2002) iniciatīvas 20. gs. 60. gados ap baznīcu apmēram 200 gadus vecajā priežu mežā sāka veidot dendroloģiskus stādījumus. Asu aizsargkrūmu iežogotā teritorijā tapa viena no bagātīgākajām citzemju kokaugu kolekcijām Latvijā, ko 1977. gada dabas pieminekļu sarakstā nosauca par Garlība Merķeļa piemiņas stādījumiem, tātad nesaistītiem ar baznīcu. Stādījumos ir, piemēram, Korejas ciedrupriede, kas ir viena no pasaules augstākajām priedēm, tām čiekuri nereti sver 1,5 kg, Japānas dievu koks *katsura* un citi augi. Pats mācītājs apglabāts baznīcas dārzā aiz altāra sienas (piemiņas zīmes autors T. Muzikants). Saskaņā ar MK 20.03.2001. noteikumiem Nr. 131 „Noteikumi par aizsargājamiem dendroloģiskajiem stādījumiem”, Garlība Merķeļa piemiņas dendroloģiskie stādījumi „Katlakalna priedes” ir aizsargājami.

39. attēls. Garlība Merķeļa dendroloģisko stādījumu „Katlakalna priedes” shēma

Avots: MK 20.03.2001. noteikumi Nr. 131 „Noteikumi par aizsargājamiem dendroloģiskajiem stādījumiem”, 67. pielikums

40. attēls. Skats uz Katlakalna baznīcu un dendroloģiskajiem stādījumiem ap to. 2017. gada rudens

Avots: SIA „METRUM”

1.3. Kultūras pieminekļu pieejamība

Visas projektā ietvertās vēsturiskās ēkas – Doles (Ķekavas) luterāņu baznīca, Doles Tautas nams (Doles krogs) un Katlakalna luterāņu baznīca, ir publiskas ēkas un ir brīvi pieejamas sabiedrībai.

Doles Tautas nams pēc nama atjaunošanas, tā pilnvērtīgai darbībai tika atvērts 2009. gada pavasarī. Doles Tautas nama misija ir – „Dot Ķekavas novada iedzīvotājiem saturīga brīvā laika pavadīšanas iespēju, sniegt cilvēkiem patīkamas komunikācijas un saskarsmes iespējas, rosinot radošumu sabiedrībā”. Nams atrodas Ķekavas ciema daļā, ko vietējie iedzīvotāji apzīmē kā “Veco Ķekavu”, Rīgas ielā 26, pie valsts galvenā autoceļa A7, kas nodrošina ērtu piekļuvi gan pie Tautas nama, gan pie autoceļa

otrā pusē esošās baznīcas. Pie Doles Tautas nama ir izveidotas autostāvvietas tautas nama un baznīcas apmeklētājiem, kā arī ir izvietoti informācijas stendi.

Doles Tautas nams ir Ķekavas pagasta kultūras centra struktūrvienība. Pašlaik šeit darbojas Doles saviesīgā biedrība, Ķekavas pagasta bibliotēka, Ķekavas Tūrisma koordinācijas centrs, Ķekavas novadpētniecības muzejs un Doles Tautas nama koncertzāle. Doles Tautas nama koncertzāle piedāvā novada iedzīvotājiem dažādu izpildītāju koncertus, kā arī mazo formu teātru viesizrādes, kinoseansus, dod iespēju konferenču, semināru, konkursu un skašu, kursu norisēm, arī interešu grupu nodarbībām, ģimeņu tradīcijām, atpūtas pasākumiem dažādiem vecumiem.

Doles Tautas nams vēsturiski ir daudzīnāts par skaistajām un plaši apmeklētām ballēm. Šo seno tradīciju turpina atjaunotā nama administrācija. Pirmā balle namā bija Bijušo Ķekavas kolhoznieku balle, kurā pulcējās bijušie kolhoznieki, jo vēsturiski šis nams padomju periodā piederēja Ķekavas kolhozam.

Savukārt otrpus ielai, Rīgas ielā 75, atrodas Doles (Ķekavas) luterāņu baznīca. Dievnams šodien ir brīvi pieejams visiem draudzes locekļiem, novada iedzīvotājiem, citiem baznīcas apmeklētājiem un tūristiem. Dievkalpojumi Doles (Ķekavas) luterāņu baznīcā notiek katru svētdienu plkst. 10:00. Doles (Ķekavas) luterāņu baznīcā ir iespējams arī uzkāpt tās tornī (baznīcas skatu torņa augstums – 15 m), no kura paveras skats uz Ķekavas novadu. No dažādiem torņa skata punktiem izveidota Latvijā pirmā baznīcas torņa skatu karte, kas palīdz orientēties un izglīto par apkārt redzamajiem objektiem. Torņa skatu karte ir pieejama gan Ķekavas novada Tūrisma koordinācijas centrā, gan interneta vietnē www.parkulturu.lv.

Tāpat kā Doles Tautas nams, tā arī Doles (Ķekavas) baznīca ir ļoti viegli uztverama braucot pa autoceļu A7, it īpaši braucot Bauskas virzienā. Gar autoceļu A7 (Rīgas ielu) ir izveidots arī gājēju un riteņbraucēju celiņš. Netālu no abiem iepriekš minētajiem kultūras pieminekļiem ir autobusa pietura, kas nodrošina kultūras pieminekļu pieejamību arī ar sabiedrisko transportu.

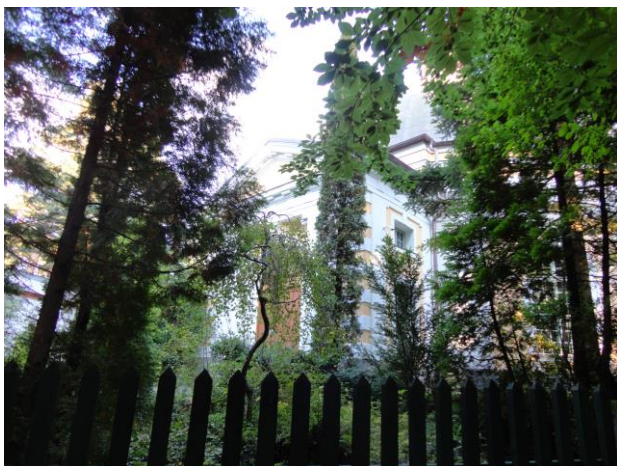

41., 42. attēls. Kultūras pieminekļu pieejamība no autoceļa A7, virzienā no Rīgas
Avots: SIA „METRUM”

Katlakalna evaņģēliski luteriskā baznīca atrodas Ķekavas novada Katlakalna ciemā. Katlakalna baznīca vēsturiski izvietota uz paaugstinājuma, taču baznīca pašlaik ir vizuāli grūti uztverama, jo to ieskauj Garlība Merķeļa piemiņas dendroloģiskie stādījumi „Katlakalna priedes”. Lai piekļūtu baznīcai, cauri mežam uz baznīcu ved divi ceļi, ko veido koku alejas. Ceļa sākums ir atzīmēts ar lieliem akmeņiem katrā ceļa pusē. (skatīt 42. attēlā). Attēlā redzamais ceļš ved uz/no baznīcas galveno ieeju.

Katlakalna evaņģēliski luteriskā baznīca ērti sasniedzama arī ar AS „Rīgas satiksme” 12. autobusu, braucot līdz pieturvietai „Kooperatīvs Ziedonis”.

Ķekavas novada tūrisma informācijas centra piedāvājumā ir iekļauts pastaigu maršruts un vienas dienas velomaršruts Rīga-Baloži-Ķekava-Salaspils-Rīga, kuros starp apskates objektiem ir arī Doles Tautas nams un Doles – Ķekavas evaņģēliski luteriskā baznīca. Būtu ieteicams izveidot vai papildināt jau esošos tūrisma maršrutus arī ar Katlakalna luterāņu baznīcas apskati, kas ir īpaša ar savu Latvijas baznīcām neraksturīgo – apaļo formu.

43., 44. attēls. Koku ieskauda Katlakalna evaņģēliski luteriskā baznīca
Avots: SIA „METRUM”

45., 46. attēls. Ceļš uz Katlakalna evaņģēliski luterisko baznīcu
Avots: SIA „METRUM”

1.4. Kultūras pieminekļu kultūrvēsturiskās ainavas saglabāšanas nepieciešamība

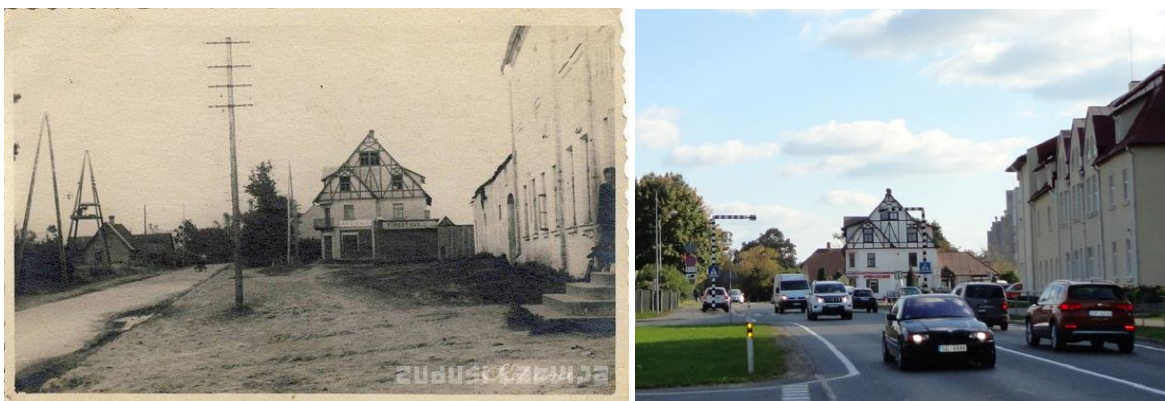
„Kultūrvēsturiska ainava veidojusies, mijiedarbojoties dažādiem cilvēku darbības un dabas faktoriem. Tā ilustrē cilvēces attīstību laikā un telpā, ir ieguvusi sabiedrībā atzītu vērtību un ar ainavā esošajām fiziskajām liecībām atspoguļo noteiktas tradīcijas, vēsturiskus notikumus vai to attēlojumu literatūras un mākslas darbā. Daudzveidīgas kultūrainavas veido nozīmīgu Eiropas mantojuma daļu un kalpo kā liecība par pagātnes un tagadnes attiecībām starp cilvēku, dabisko un viņa paša radīto vidi. (Avots: mantojums.lv)

Novērtējot teritorijas un vides kultūrvēsturisko vērtību, ainavā tiek meklētas arī novada nozīmes kultūras, vēstures, estētiskās, simboliskās, un sociālās vērtības. Lai to varētu noteikt, tiek ņemti vērā vēsturiskie apstākļi, kādos ir veidojusies ainava.

Doles (Ķekavas) baznīca un Doles Tautas nama kultūrvēsturiskā ainava

Ja sākotnēji, 18.-19. gs., Ķekavas ainavā dominēja Doles (Ķekavas) baznīcas ēka (skatīt 3. un 4. attēlu), veidojot vienotu apbūves grupu ar Ķekavas muižas ēkām, tad līdz ar Doles kroga pārbūvi par Tautas namu 20. gs. sākumā, ainavā parādījās otra spēcīga dominante (skatīt 7. un 14. attēlu). Un kas konkrētajā gadījumā nav mazsvarīgi – abas ainavā dominējošās ēkas veidoja Ķekavas ciema vēsturisko centru, apvienojot gan saimnieciskās, gan reliģiskās, gan kultūras un politiskās norises vienuviet. 20. gs. 30-tajos gados laukuma/centra apbūvi papildināja vēl viena ēka, kas ir saglabājusies līdz šodienai – bij. tirgotavas ēka (Rīgas ielā 28/30) – skatīt 47. un 48. attēlu.

Kopumā Ķekavas ciemā ir salīdzinoši maz saglabājusies vēsturiskā dzīvojamā un sabiedriskā apbūve, un tā kā starp vēsturiskajām ēkām ir realizēta blīva mūsdienu apbūve (20. gs. otrā puse un 21. gs. sākums), pārējā vēsturiskā apbūve nav uztverama kā vienots kopums, bet tikai kā atsevišķas vēsturiskās ēkas.

47. attēls. Rīgas iela Ķekavā, 20. gs. 30. gadi (labajā pusē daļēji redzams Doles Tautas nams, tālāk tirgotava)

Avots: www.zudusilatvija.lv, oriģināla glabātājs – Ķekavas novadpētniecības muzejs

48. attēls. Rīgas iela Ķekavā, 2017. gada rudens (labajā pusē daļēji redzams Doles Tautas nams, tālāk bij. tirgotava)

Avots: SIA „METRUM”

Cauri gadsimtiem ir saglabājušies divi būtiski ainavas elementi – Ķekavas upe ar savu ieleju un Rīgas – Bauskas autoceļš, kas šajā posmā saglabājis savu vēsturisko trasējumu. Lai arī Daugava atrodas relatīvi tuvu, tomēr Daugavas klātbūtne un tās ainava būtiski neietekmē šī vēsturiskā ciema centra apbūves kultūrvēsturisko ainavu.

49. attēls. Daugavas ainava pie Dārznieku ielas Ķekavas ciemā, 2017. gada rudens

Avots: SIA „METRUM”

50. attēls. Ķekavas upes ainava Ķekavas parkā ar skatu uz Doles Tautas namu, 2017. gada rudens

Avots: SIA „METRUM”

Izvērtējot esošās ainavas kvalitāti un dažādos skatu punktus “uz” un “no” kultūras pieminekļiem, kā ainaviski vērtīgi un saglabājami tika noteikti šādi skatu punkti (attēloti 51. attēlā):

- Ķekavas parka teritorija starp autoceļu A7, Ķekavas upi un Skolas ielu (1., 2., 3. skatu punkts);
- Autoceļa A7 Bauskas virziens (4., 5., 12 skatu punkts);
- Daugavas krastmala (6. skatu punkts);
- Dārznieku iela, skats uz baznīcu (7. skatu punkts);
- autoceļa A7 Rīgas virziens (8., 11. skatu punkts);
- Nākotnes iela (9. skatu punkts);
- Skolas iela (10. skatu punkts);
- Dārznieku iela, skats uz Daugavu (13. skatu punkts).

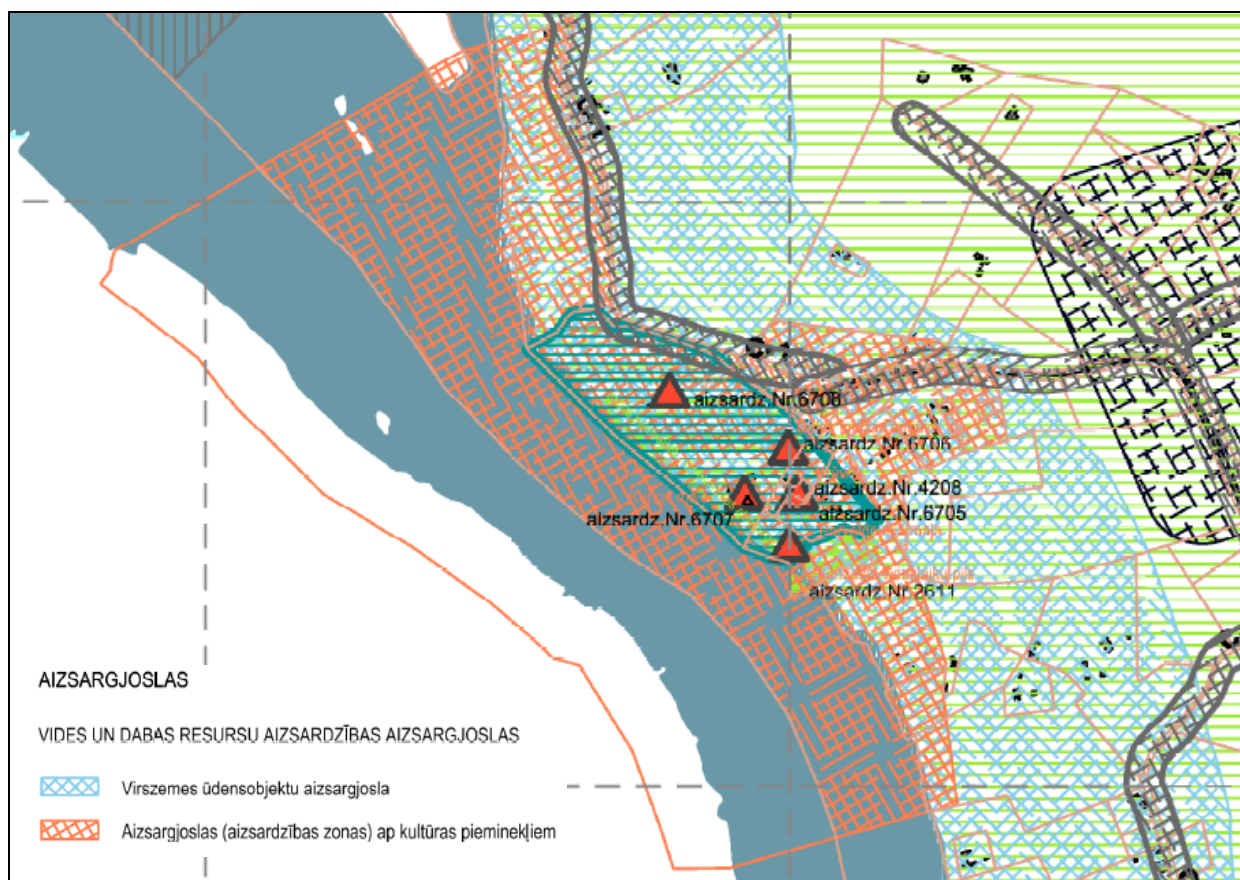
51.attēls.

Skatu punkti uz/no kultūras pieminekļiem Ķekavas ciema centrā. Avots: SIA „METRUM”

Plašākā mērogā nozīmīga ainavas telpa gan vēsturiski, gan šodien ir – Sausās Daugavas ieleja un saikne ar Doles salu un Doles muižu. Šodien šī ainava ir daļēji degradēta, aizaugusi ar krūmiem un kokiem, un daļēji apbūvēta, līdz ar to daļēji arī zudusi vēsturisko objektu (muižas un baznīcas) vizuālā saikne. Tomēr arī šodien Doles muižas jaunā kungu nama torņa smaile, īpaši no Sausās Daugavas kreisā krasta (no Ķekavas puses), jau pa lielu gabalu veido vietai raksturīgu siluetu, tāpat kā būtiska ainavas dominante ir arī Sausās Daugavas kreisajā krastā esošā Ķekavas (Doles) luterāņu baznīca.

Katrā ziņā ir būtiski saglabāt un atjaunot šo bijušo skatu perspektīvu un vēsturisko objektu savstarpējo saikni, saglabājot Daugavas ielejas atklāto ainavu maksimāli neapbūvētu, vai ar ierobežotu apbūves augstumu.

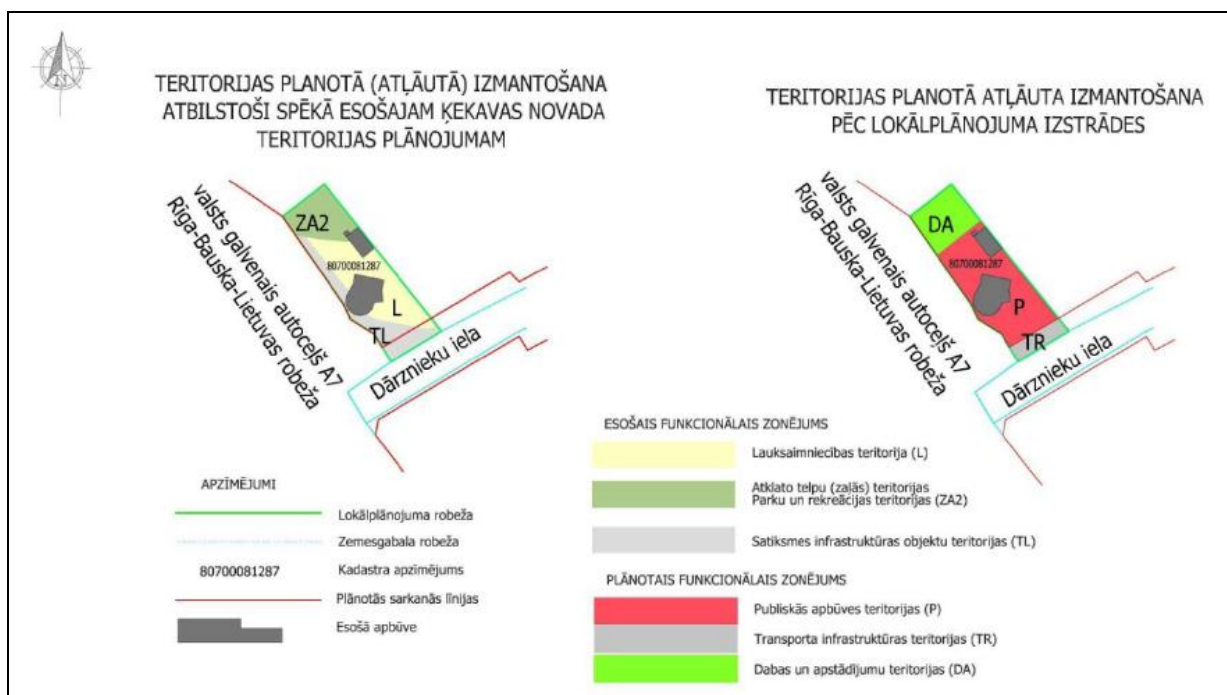
Salaspils novada teritorijas plānojumā ir noteikta valsts nozīmes arhitektūras pieminekļa “Doles muižas apbūve” (valsts aizsardzības Nr.6706) individuālā aizsargjosla (aizsardzības zona) un attēlota grafiskās daļas plānā “Aizsargjoslas”. Aizsargjoslā ir ietverta arī daļa no Ķekavas novada - Sausās Daugavas kreisais krasts.

52. attēls. Salaspils novada Teritorijas plānojuma grafiskās daļas kartes “Aizsargjoslas” fragments. Avots: http://www.salaspils.lv/images/teritorijas_pl%C4%81no%C5%A1ana/TP_AN_pielikums_NR7_Aizsargjoslas_zonas_riska_teritorijas.pdf

Pamanāmas izmaiņas ainavā galvenokārt rada cilvēki, realizējot dažādus būvniecības, labiekārtošanas vai citus ar vides pārveidi saistītus darbus. Ņemot vērā, ka blakus Doles (Ķekavas) baznīcai, nekustamajam īpašumam „Ledenīte”, 2017. gadā ir izstrādāts un 2017. gada novembrī/decembrī publiski apspriests teritorijas lokālpilnojumā, izmaiņas ainavā ir prognozējamā jau tuvākajā laikā.

Lokālpilnojumā nekustamajam īpašumam „Ledenīte”, Ķekavas ciemā, Ķekavas novadā (izstrādātājs SIA „8.Darbņica”) tiek izstrādāts ar mērķi grozīt teritorijas funkcionālo zonējumu, kas neatbilst zemes vienības pašreizējai un plānotai izmantošanai, kā arī lokālpilnojumā ir ietverta iecere veikt esošā tirdzniecības paviljona pārbūvi, ienesot izmaiņas esošajā ainavā (skatīt 53.attēlu).

53. attēls. Teritorijas funkcionālais zonējums pirms lokālpilnošanas izstrādes un lokālpilnošanas 1. redakcijas priekšlikums
Avots: https://geolatvija.lv/geo/tapis3#document_5275

Katlakalna baznīcas kultūrvēsturiskā ainava

Abi lielie kari, kas nopostīdami un plosīdami gāja pāri Rīgai un tās tuvākai apkārtni, smagi postīja arī Katlakalna draudzi, bet pati baznīca, ja neskaita šķembu bojājumus mūrī un jumtā, bija brīnišķīgi pasargāta no kara ugunīm.

Ēkas arhitektoniskais risinājums prasa brīvu laukumu tās aplūkošanai, kaut gan šobrīd tā ir vizuāli grūti uztverama apkārt esošo (aizsargājamo) dendroloģisko stādījumu, un apkārt esošā meža dēļ. Līdz ar to šodien, pretēji tās ainaviskajam novietojumam pirms vairāk kā 200 gadiem – salas augstākajā vietā, atklātā Daugavas krasta ainavā, Katlakalna baznīca ir izvietota izteiktā meža ainavā. Blakus esošā Katlakalna vēsturiskā kapu teritorija arī veido Latvijas kapiem raksturīgo meža ainavu, līdz ar to papildina ap baznīcu esošo meža ainavu un ir funkcionāli saistīta ar Katlakalna baznīcu un tās kultūrvēsturisko ainavu.

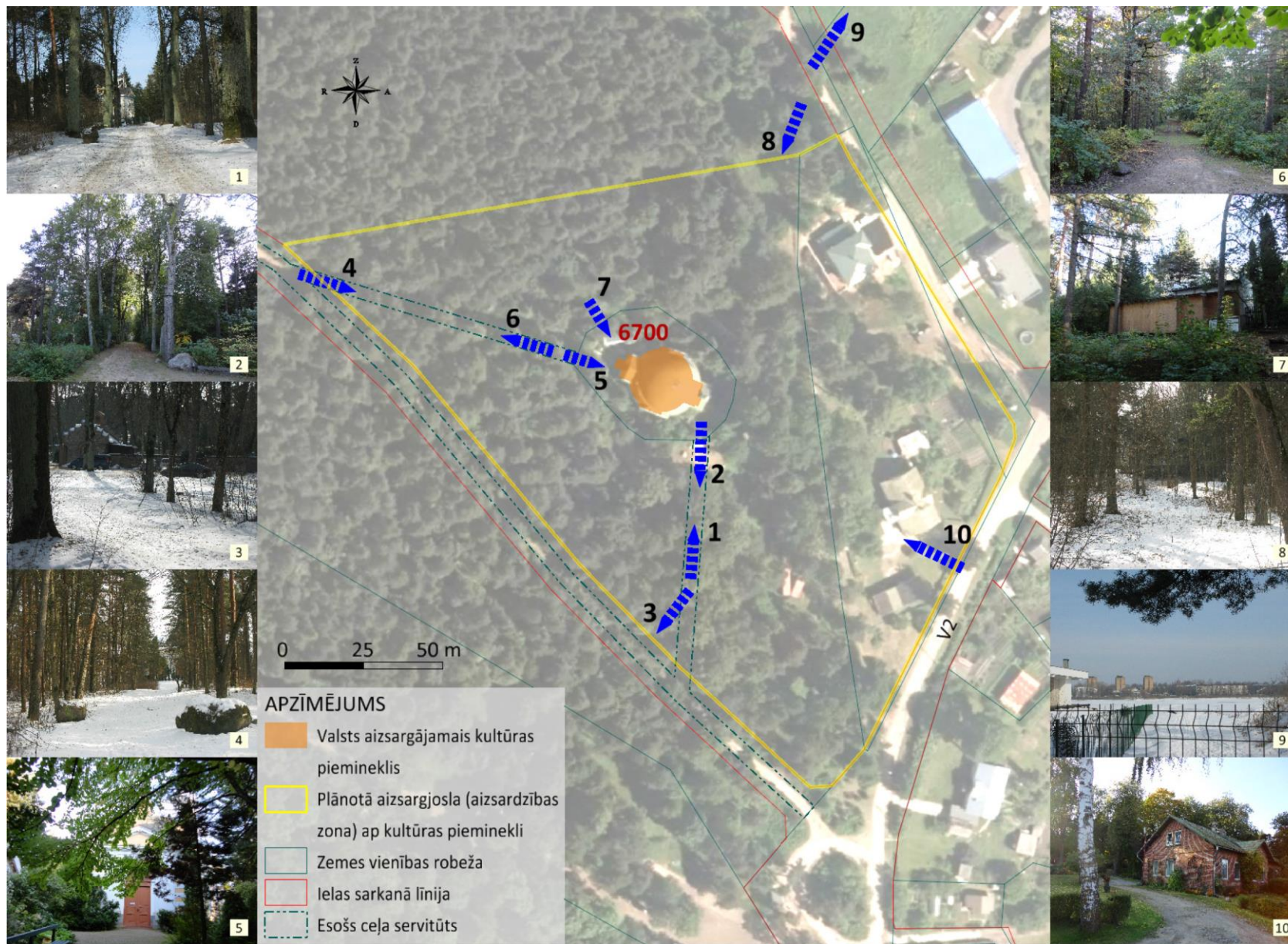
Izvērtējot esošās ainavas kvalitāti un dažādos skatu punktus “uz” un “no” kultūras pieminekļa, kā ainaviski vērtīgi un saglabājami tika noteikti šādi skatu punkti (attēloti 54. attēlā):

- Katlakalna kapi un to galvenā ieeja (1., 2., 3. skatu punkts);
- Galvenais ceļš pretī baznīcas ieejai (4., 5., 6. skatu punkts);
- Daugavas krasts un esošais ceļš gar Daugavu (8., 9. skatu punkts).

8. skatu punkts uz/no Daugavas ir daļēji aizaudzis ar krūmiem un šobrīd netiek izmantots kā piekļuve baznīcai, un tādēļ dabā pamanāms tikai bezlapu stāvoklī. Bet 9. skatu punkts būtu saglabājams bez ēkām, būvēm un kokiem arī turpmāk, nodrošinot tālo skatu perspektīvu līdz Daugavas pretējam krastam.

10. skatu punkts ir no autoceļa V2 gar bijušās draudzes skolas ēkas galu uz baznīcu – dabā aizaudzis ar krūmiem un kokiem, un tādēļ dabā pamanāms tikai bezlapu stāvoklī. 7. skatu punkts paver skatu uz nesakoptu teritoriju baznīcas aizmugurē, kas būtu jāsakārto.

Kopumā tika secināts, ka lai atsegtu skatus uz baznīcu kopumā ir nepieciešama mazvērtīgo koku un krūmu izciršana ne tikai noteiktajos vērtīgo skatu virzienos, bet visapkārt baznīcai, vismaz līdz tuvākajam ceļam.

54.attēls. Skatu punkti uz/no Katlakalna baznīcas

Avots: SIA „METRUM”

1.5. Jaunu kultūras pieminekļa daļu atklāšanas iespējamība

Teritorijā tika vērtēta apkārtējā vide, objekti un vērtības. Dažādos vēstures periodos mainījušies zemes lietojuma veidi un izmantošana, kā arī vēsturiskās kultūras tradīcijas. Visi šie aspekti veido vidi, kopumā nosakot elementu telpisko saistību un proporcijas. Dažādi elementi – ēkas, tilti, skulptūras, pieminekļi, nožogojumi, celiņi, takas, citi objekti veido kultūrvēsturiski un estētiski augstvērtīgu funkcionējošu telpu.

Apsekojot un izvērtējot šajā projektā apskatīto Ķekavas novada valsts nozīmes arhitektūras pieminekļu esošās aizsardzības zonas ap kultūras pieminekļiem, jaunas kultūras pieminekļu daļas netika identificētas un pastāv neliela varbūtība tādas atklāt. Tāpēc projektā ir izstrādāts priekšlikums noteikt individuālas aizsargjoslas visiem trim valsts nozīmes arhitektūras pieminekļiem.

1.6. Priekšlikumi par vidi degradējošiem objektiem

Teritoriju ap konkrētajiem kultūras pieminekļiem var uzskatīt par labi sakoptu, “nesabojātu” vidi un telpu, jo kopumā netika konstatēti vidi degradējoši objekti. Tomēr, veicot teritorijas apsekošanu dabā tika konstatēti atsevišķi vidi degradējoši objekti, kas atrodas kultūras pieminekļu tiešā tuvumā.

54., 55. attēls. **Katlakalna evaņģēliski luteriskās baznīcas nesakārtotā aizmugure**
Avots: SIA „METRUM”

- 1) Katlakalna evaņģēliski luteriskās baznīcas aizmugurē atrodas koka plākšņu šķūnītis un zemē izmētāti ķieģeļi, kas visticamāk ir vēl palikuši pēc baznīcas restaurācijas, kas tiek uzskatīti par degradējošu faktoru. Šis faktors ir viegli novēršams, sakārtojot teritoriju un savācot nevajadzīgos ķieģeļus.
- 2) Kā vidi degradējošs objekts tiek noteikta sabiedriskā transporta pieturvieta, kas atrodas netālu no Doles (Ķekavas) evaņģēliski luteriskās baznīcas un Doles Tautas nama. Pieturvieta ir sliktā tehniskajā stāvoklī un apzīmēta ar zemas kvalitātes grafiti zīmējumiem.

56., 57. attēls. **Sabiedriskā transporta pieturvieta pie Doles (Ķekavas) luterāņu baznīcas**
Avots: maps.google.com un SIA „METRUM”

- 3) Autoceļš un tranzītsatiksmē, kas iet tieši cauri Ķekavas ciemam, arī tiek uzskatīts par kultūras pieminekļu degradējošu faktoru, jo būtiski traucē to uztveramību. Automašīnas, braucot garām, aizsedz skatu uz abiem kultūras pieminekļiem – Doles (Ķekavas) evaņģēliski luterisko baznīcu un Doles Tautas namu. Smagā transporta radītās vibrācijas kultūras pieminekļiem nodara arī fiziskus bojājumus, taču šī problēma tiktu atrisināta līdz ar Ķekavas apvedceļa izbūvi, kura būvniecību plānots uzsākt 2019. gadā.

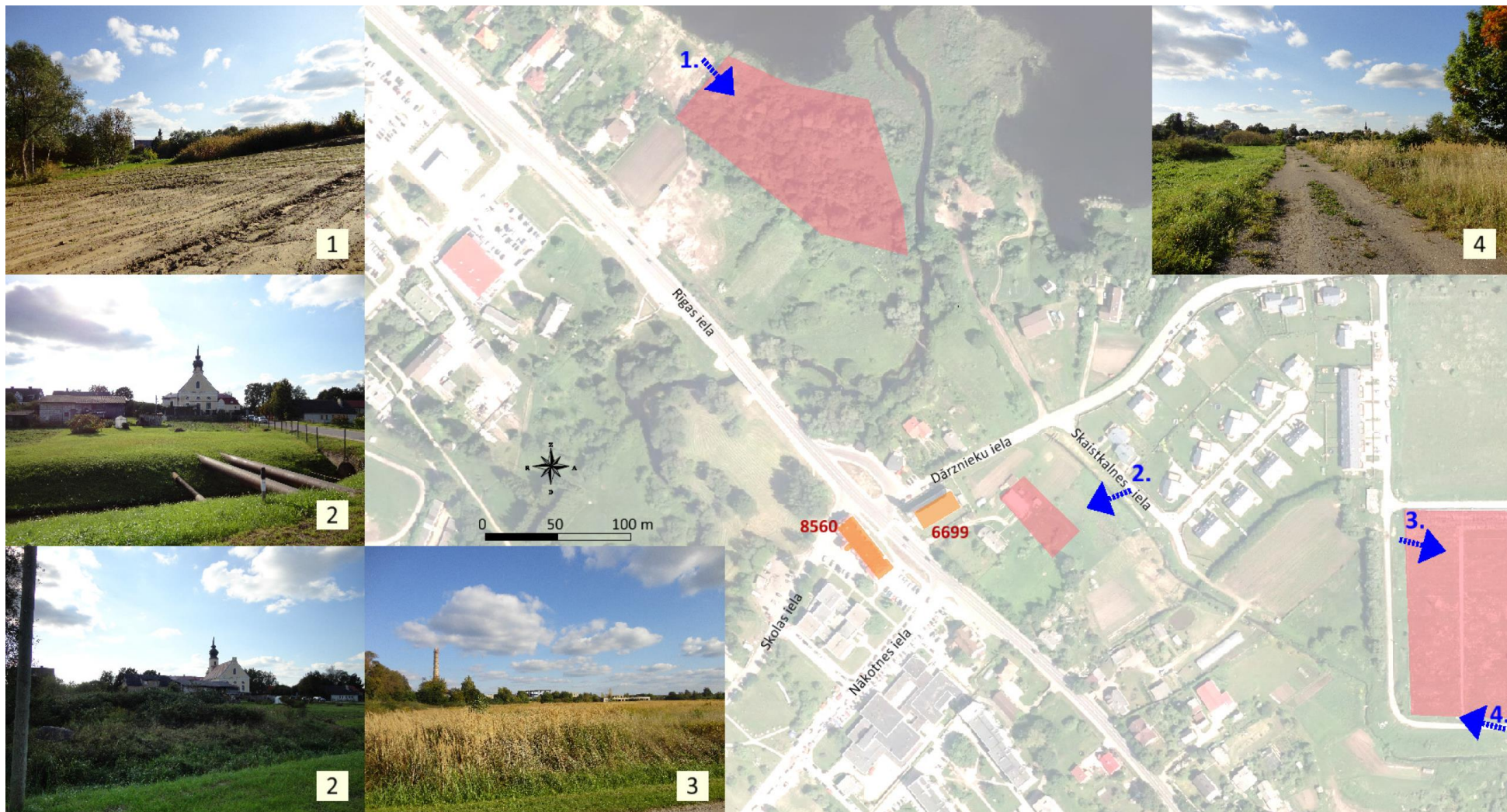
58. attēls. Autotransports uz autoceļa A7 kā kultūras pieminekļu degradējošs faktors
Avots: SIA „METRUM”

59. attēls. Skats no Doles Tautas nama
Avots: SIA „METRUM”

Kultūrvēsturisko pieminekļu tuvumā (pie Ķekavas baznīcas un Doles Tautas nama) ir neizteiksmīga un mazvērtīga apbūve (skatīt 59. attēlu), kas bojā kultūrvēsturiski vērtīgu ainavu.

Attēlā zemāk (skatīt 60. attēla skatu punktus) attēlotas tās teritorijas un skatu punkti, kas degradē skatu uz kultūras pieminekļiem – Doles (Ķekavas) luterāņu baznīcu un Doles Tautas namu. No pirmā skatu punkta redzama krastmala, kas ir aizaugusi un neizbrienama, savukārt otrā skata punkta priekšplānā ir šķūņa aizmugure un nesakopta teritorija. No trešā skata punkta (virzienā prom no kultūras pieminekļiem) laukā redzama pussabrukusi ēka. Nosakot kultūras pieminekļiem individuālo aizsargjoslu, teritorija ar trešo un ceturto skata punktu netiek iekļauta aizsardzības zonā, respektīvi, tai nav būtiskas ietekmes un nozīmes attiecībā uz kultūras pieminekļiem.

60. attēls. Teritorijas un skatu punkti, kas degradē skatu uz kultūras pieminekļiem (Doles (Ķekavas) luterāņu baznīcu un Doles Tautas namu)
Avots: SIA „METRUM”

1.7. Teritorijas attīstības prioritātes atbilstoši attīstības programmai un teritorijas plānojumam

Ķekavas pagastam, Baložu pilsētai un Daugmales pagastam ir katram savs spēkā esošs teritorijas plānojums ar atšķirīgām prasībām teritorijas izmantošanai un apbūvei. Tā kā visi projektā apskatītie arhitektūras pieminekļi iekļaujas Ķekavas pagastā, līdz ar to teritorijas attīstības prioritātes tiek skatītas Ķekavas pagasta teritorijas plānojuma 2009.-2021. gadam ietvaros.

Ķekavas pagasta teritorijas plānojums 2009.-2021. gadam apstiprināts ar Ķekavas pagasta pašvaldības pagaidu administrācijas 06.05.2009. lēmumu (sēdes protokola pielikums Nr. 1, protokols Nr. 19; 1§1.1.p.) „Par Ķekavas pagasta teritorijas plānojuma 2009.-2021. gadam apstiprināšanu”. Tā izstrādātājs – SIA „Reģionālie projekti”.

Saskaņā ar Ķekavas pagasta teritorijas plānojuma teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem Doles (Ķekavas) luterāņu baznīcai (valsts nozīmes arhitektūras piemineklis) tika noteikta aizsargjosla (aizsardzības zona) 500 m platumā, bet Katlakalna luterāņu baznīcai (valsts nozīmes arhitektūras piemineklis) tika noteikta individuālā aizsardzības zona (Nr. 1377).

Ķekavas novada attīstības programma 2014.-2020. gadam apstiprināta ar Ķekavas novada domes 13.12.2012. lēmumu 1.§4. (prot. Nr. 25) „Par Ķekavas novada attīstības programmas 2014.-2020. gadam apstiprināšanu”. Attīstības programma ir vidēja termiņa plānošanas dokuments, kas nosaka novada attīstības vīziju, izvirza attīstības virzienu un stratēģiskos mērķus, nosaka konkrētus uzdevumus un rīcības mērķu sasniegšanai.

Attīstības programmas izstrādes laikā noteiktas novada ilgtermiņa attīstības prioritātes:

- 1) Dabai draudzīga un ilgtspējīga vides apsaimniekošana (IAP 1);
- 2) Uz ģeogrāfiski stratēģiskā novietojuma potenciāliem balstīta vide uzņēmējdarbības attīstībai (IAP 2);
- 3) Izglītota un mūžizglītībai motivēta sabiedrība (IAP 3);
- 4) Daudzveidīga un pieejama kultūrvidē (IAP 4);
- 5) Vesela un sociāli nodrošināta sabiedrība (IAP 5);
- 6) Ilgtspējīga apdzīvotuma struktūra ar attīstītu un vidi saudzējošu infrastruktūru (IAP 6);
- 7) Optimāla un efektīva, uz sabiedrības līdzdalību vērsta pārvalde (IAP 7).

Attīstības programmā prioritātēm ir definēti (kvalitatīvi un kvantitatīvi) vidējā termiņā sasniedzamie rezultāti. Projekta ietvaros tiek apskatīta 4. ilgtermiņa attīstības prioritāte – „Daudzveidīga un pieejama kultūrvidē”, kas tiešā veidā attiecas uz kultūras pieminekļiem.

Ilgtermiņa prioritātes – „Daudzveidīga un pieejama kultūrvidē” sasniegšanai tiek izvirzīti šādi uzdevumi:

- U1.1.2. Uzlabot tūrisma nozares menedžmenta organizāciju un mārketingu, kur kā viens no rīcības virzieniem ir tematisku videoklipu izveide par ievērojamākiem objektiem un pasākumiem. Rezultātā ir izveidoti aptuveni 2-3 minūšu gari videoklipi Latvijas un starptautiska mēroga pasākumiem Ķekavas novadā;
- U2.1.2. Paplašināt Doles Tautas nama muzeja telpas, kur vispirms tiek veikta izpēte par iespējamo Doles Tautas nama pagraba telpu piemērotību muzeja vajadzībām;
- U2.1.4. Rekonstruēt pašvaldībai piederošās tūrisma vietas un objektus, kā ietvaros tiek veikta pašvaldībai piederošo tūrisma vietu un objektu stāvokļa apzināšana un tehnisko projektu izstrāde tūrisma vietu un objektu rekonstrukcijai;
- U4.1.1. Apkopot informāciju par tūrisma objektiem, šo objektu apmeklētību, tūristu apmierinātību;
- U4.1.3. Veikt pētījumu un izstrādāt metodiku par atsevišķu tūrisma objektu apmeklējumu pieļaujamām slodzēm, kur vispirms tiek identificēti tūrisma objekti, kuriem nepieciešams veikt šo pētījumu;
- U4.2.2. Izstrādāt dažādu tūrisma veidu maršrūtus (vienas un vairāku dienu).

Attīstības programmā tiek atzīmēts, ka izvērtējot Ķekavas novada resursus un vērtības, viena no novada specializācijām ir tūrisma attīstība un rekreācija.

II INDIVIDUĀLO AIZSARGJOSLU (AIZSARDZĪBAS ZONU) UZTURĒŠANAS REŽĪMA NOTEIKUMI

Lai nodrošinātu kultūras pieminekļu saglabāšanu, Ķekavas novadā noteiktas individuālās kultūras pieminekļu aizsardzības zonas (aizsargjoslas), kurās piemērojami īpaši uzturēšanas režīma noteikumi.

2.1. Vispārīgi noteikumi

- 2.1.1. Vispārīgos kultūras pieminekļu aizsardzības noteikumus nosaka likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, Ministru kabineta 2003. gada 26. augusta noteikumi Nr. 474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”, kā arī citi normatīvie akti, kas nosaka kultūras pieminekļu aizsardzību.
- 2.1.2. Būvdarbu dokumentācija (tai skaitā, būvprojekti), teritorijas plānošanas dokumenti (tai skaitā, detālplānojumi un lokālplānojumi), kā arī zemes ierīcības projekti, kultūras pieminekļa un tā aizsardzības zonas teritorijā saskaņojami ar Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju (turpmāk – Inspekcija) normatīvajos aktos un šajos noteikumos noteiktajā kārtībā un gadījumos.
- 2.1.3. Ķekavas novadā noteikto kultūras pieminekļu aizsardzības zonās esošos nekustamos īpašumus (tai skaitā ēkas (būves)) atļauts izmantot atbilstoši to esošajai izmantošanai un saskaņā ar spēkā esošo Ķekavas novada teritorijas plānojumu (turpmāk tekstā – Teritorijas plānojums).

2.2. Kopīgie individuālo aizsargjoslu (aizsardzības zonu) uzturēšanas noteikumi

- 2.2.1. Individuālās aizsardzības zonas (aizsargjoslas) ap Ķekavas novada kultūras pieminekļiem noteiktas, lai tos aizsargātu, novēršot vai mazinot negatīvu ietekmi uz Kultūras pieminekļu aizsargājamiem elementiem.
- 2.2.2. Svarīgākie aizsargājami elementi aizsardzības zonā:
 - 2.2.2.1. kultūrvēsturiskā ainava, kas ietver skatu perspektīvas un raksturīgākos ainaviskos skatu punktus, virzienus - no/uz kultūras pieminekļa, kas nodrošina objekta un kultūrvēsturiskās ainavas vizuālo uztveri;
 - 2.2.2.2. vēsturiski nozīmīgā plānojuma struktūra – apbūves principu sistēma, celtņu telpiskais izveidojums, masa un raksturs, ēku savstarpējais izvietojums;
 - 2.2.2.3. kultūrvēsturiski vērtīgās un vēsturiskās apbūves ārējais veidols;
 - 2.2.2.4. raksturīgā ainaviskā vide – reljefs, dabīgās un mākslīgās ūdenstilpes, apstādījumu un apzaļumojuma sistēma un raksturs.
- 2.2.3. Ķekavas novada kultūras pieminekļu aizsargjoslās (aizsardzības zonās) noteikti šādi ierobežojumi:
 - 2.2.3.1. aizliegts veikt būtiskas reljefa izmaiņas (ja tās nav saistīta ar kultūrvēsturiskās ainavas atjaunošanu);
 - 2.2.3.2. aizliegts veidot jaunu rūpnieciska rakstura apbūvi;
 - 2.2.3.3. nav pieļaujama jauna apbūve, kas aizsedz noteiktos ainaviski vērtīgos skatu punktus un vizuāli traucē kultūras pieminekļu uztveri;
 - 2.2.3.4. aizliegts aizsegt skatu uz vēsturiskajām ēkām no ielas/ceļa un citiem raksturīgiem skatu punktiem, t.sk. jaunu krūmu un koku ieaudzēšana ainaviski vērtīgajos skatu virzienos.

2.3. Prasības projektu (tai skaitā, būvprojektu) saskaņošanai

- 2.3.1. Būvprojekti, detālplānojumi, lokālplānojumi un zemes ierīcības projekti, kas paredzēti kultūras pieminekļu aizsardzības zonu teritorijās saskaņojami ar Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju normatīvajos aktos noteiktā kārtībā šādos gadījumos:
 - 2.3.1.1. ja tiek plānoti būvdarbi, kas skar vēsturiskās apbūves ārējo veidolu;

- 2.3.1.2. ja tiek izstrādāti teritorijas labiekārtojuma projekti un tie ietekmē publiskās ārtelpas ainavu;
- 2.3.1.3. ja tiek plānota esošo zemes vienību sadale un jaunu zemes vienību izveidošana (tai skaitā, apvienošana), izņemot ja ir spēkā esošs detālplānojums, kur plānotā zemes vienību sadale vai jaunu zemes vienību izveidošana ir paredzēta;
- 2.3.1.4. ja tiek plānota jaunbūves būvniecība vai esošas ēkas (būves), kas vecākas par 50 gadiem, pārbūve vai nojaukšana;
- 2.3.1.5. ja tiek plānotas darbības, kas būtiski ietekmē vai pārveido esošo vidi un ainavu;
- 2.3.1.6. ja tiek plānota tādu jaunu objektu būvniecība vai esošo pārbūve, kur plānotais būvprojoms, augstums vai apbūves blīvums pārsniedz raksturīgos rādītājus teritorijā.

2.4. Valsts nozīmes arhitektūras pieminekļu Nr. 6699, Nr. 6700 un vietējas nozīmes arhitektūras pieminekļa Nr. 8560 individuālo aizsargjoslu (aizsardzības zonu) uzturēšanas noteikumi.

2.4.1. Prasības vēsturiskās apbūves saglabāšanai aizsardzības zonu teritorijās:

- 2.4.1.1. valsts nozīmes arhitektūras pieminekli Nr. 6699 atļauts restaurēt,
- 2.4.1.2. valsts nozīmes arhitektūras pieminekli Nr. 6700 atļauts restaurēt;
- 2.4.1.3. vietējas nozīmes arhitektūras pieminekli Nr. 8560 atļauts restaurēt un/vai pārbūvēt;
- 2.4.1.4. aizsardzības zonas teritorijā jāveicina vēsturisko ēku saglabāšana, veicot to regulāru uzturēšanu un kopšanu;
- 2.4.1.5. ēkas bez kultūrvēsturiskas vērtības ir pieļaujams pārbūvēt, ja tiek uzlabots ārējais estētiskais veidols. Pieļaujama šo ēku nojaukšana (izņemot, ja ēka ir vecāka par 50 gadiem), bez papildus izpēti. Jauna apbūve šo ēku vietā ir pieļaujama, ņemot vērā šajos noteikumos izvirzītās prasības jaunbūvēm;
- 2.4.1.6. pirms restaurācijas, pārbūves vai atjaunošanas projekta izstrādāšanas kultūras pieminekļu aizsardzības zonu teritorijā, jāveic ēkas (būves) vai ēku (būvju) grupas apsekojumu, kas ietver:
 - (1) ēkām, kuras celtas līdz 1940. gadam – arhitektoniski – māksliniecisko inventarizāciju ar fotofiksāciju;
 - (2) ēkām, kuras celtas pēc 1940. gada – vizuālo apsekošana ar fotofiksāciju;
 - (3) sertificēta arhitekta slēdzienu par plānotajām vides un ainavas izmaiņām, un to ietekmi uz aizsargājamiem kultūras pieminekļiem;
- 2.4.1.7. aizsardzības zonas teritorijā jāveicina ainaviski vērtīgo atklāto skatu virzienu saglabāšana, veicot to regulāru uzturēšanu un kopšanu, t.sk. skatu aizsedzošo koku un krūmu izciršanu.

2.4.2. Prasības kultūras pieminekļu logu un durvju saglabāšanai:

- 2.4.2.1. oriģinālie logi, durvis un kāpnes ir restaurējamas, izņemot nelabojami bojātos, ko aizstāj ar analogiem risinājumiem. Aizliegts mainīt logu ailu dalījumu. Logu stiklojumam aizliegts izmantot spoguļstiklu;
- 2.4.2.2. nomainot durvis ēkas galvenajā, kā arī ielas fasādē, tās izgatavo atbilstoši vēsturisko durvju analogam, kā arī atbilstoši ēkas vai kvartāla arhitektūras stilam pēc dalījuma, formas un detaļām. Atļautais ārdurvju materiāls ēkas galvenajā fasādē ir koks.

2.4.3. Prasības ēku siltināšanai, fasādes krāsošanai, jumtu iesegumu nomainīšanai un jumta izbūvei aizsardzības zonas teritorijā:

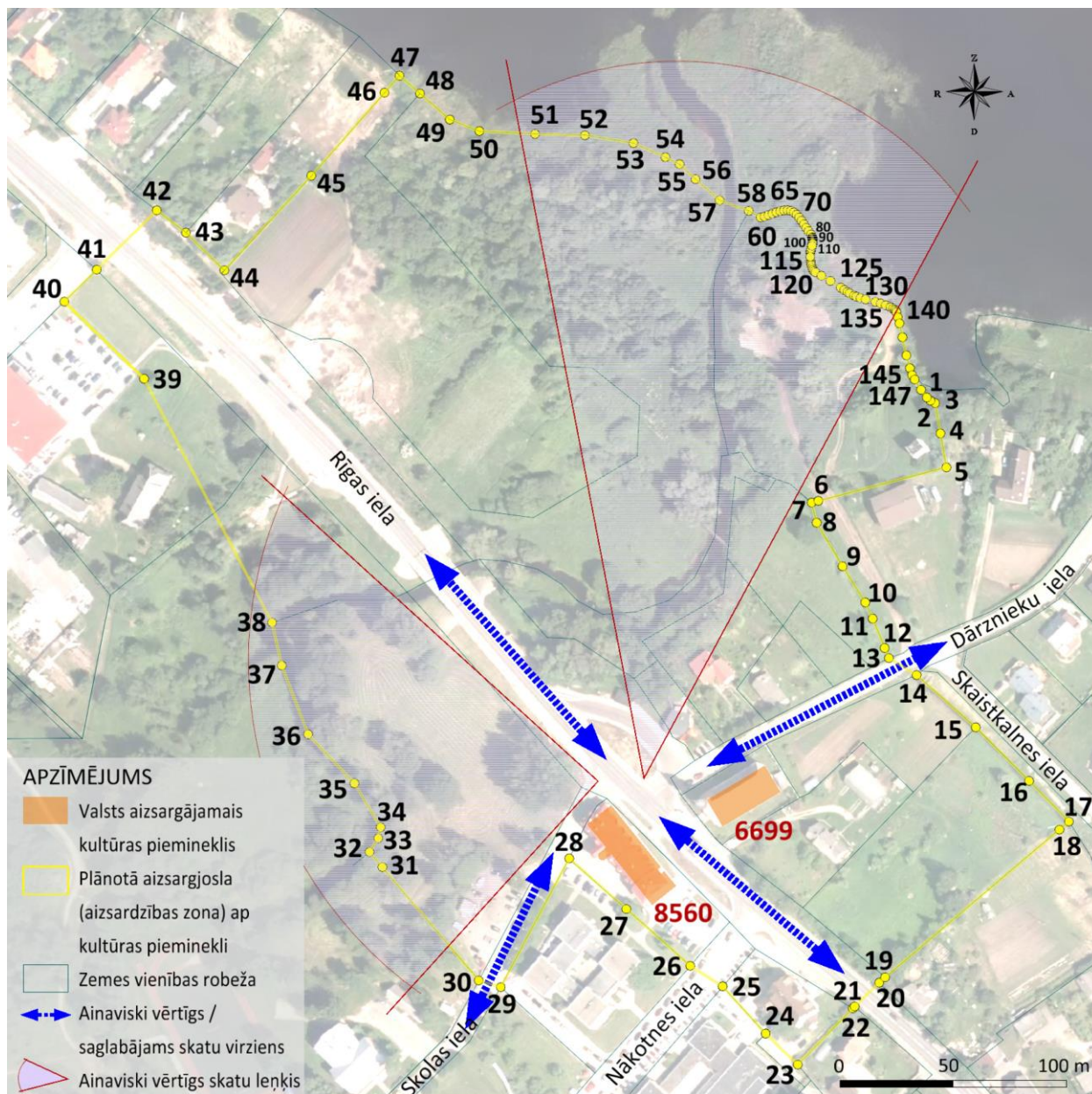
- 2.4.3.1. aizsardzības zonas teritorijā aizliegts veikt aizsargājamo kultūras pieminekļu un citu kultūrvēsturiski vērtīgo ēku no publiskās ārtelpas uztveramo fasāžu siltināšana no ārpuses;

- 2.4.3.2. ēkām pieļaujama jumta izbūves, saskaņojot to risinājumu ar ēkas arhitektūru, ja tas nepieciešams jumta stāva insolācijai un bēniņu telpu lietderīgai izmantošanai, un ja tas negatīvi neietekmē no publiskās ārtelpas uztveramo fasāžu kompozīciju, izņemot gadījumus, ja tiek veikta ēkas restaurācija;
- 2.4.3.3. pirms esošu ēku fasāžu atjaunošanas un krāsošanas nepieciešams izstrādāt jaunu fasādes krāsu pasi un saskaņot to pašvaldībā.
- 2.4.4. Prasības ēku (būvju) nojaukšanai:
- 2.4.4.1. ierosinot ēku vai būvju, kas vecākas par 50 gadiem, nojaukšanu kultūras pieminekļu aizsardzības zonu teritorijā, projekts saskaņojams ar Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju, un tā sastāvā jāietver:
- (1) būves uzmērījums;
 - (2) ēkām, kuras būvētas līdz 1960. gadam – arhitektoniski – māksliniecisko inventarizāciju ar saglabāšanas rekomendācijām, ja inventarizācijā fiksēti fasāžu detaļu un interjera apdares elementi;
 - (3) ēkām, kuras ir būvētas pēc 1960. gada – ēkas fotofiksācija.
- 2.4.5. Kultūras pieminekļu aizsardzības zonu teritorijās ir pieļaujama jaunu ēku būvniecība, respektējot kultūras pieminekļa aizsargājamās pilsēt- un kultūrvēsturiskos elementus un saglabājamās vērtības, kā arī ievērojot šādas prasības:
- 2.4.5.1. ja teritorijā pastāv esošā iedibinātā (vēsturiskā) būvlaide, galveno ēku zemesgabalā izvietojot uz tās;
- 2.4.5.2. izvietojot galveno ēku zemesgabalā, jāņem vērā konkrētajā ielā vai ainavas telpā raksturīgais celtnu telpiskais izveidojums, masa un raksturs, ēku savstarpējais izvietojums;
- 2.4.5.3. jaunā apbūve nedrīkst pārsniegt teritorijā esošās vēsturiskās apbūves vidējo augstumu un aizsegēt ainaviski vērtīgos skatu punktus, virzienus un leņķus uz kultūras pieminekļiem. Pieļaujamo apbūves augstumu nosaka, veicot telpisko analīzi no ainaviski vērtīgajiem un raksturīgajiem skatu punktiem;
- 2.4.5.4. jaunbūvēm un esošo ēku piebūvēm jāparedz tāds augstums, kas minimāli eksponējas publiskajā ārtelpas ainavā un kas neaizsedz ainaviski vērtīgos skatu punktus, virzienus un leņķus uz kultūras pieminekļiem;
- 2.4.5.5. valsts nozīmes arhitektūras pieminekļa Katlakalna luterāņu baznīca (valsts aizsardzības Nr. 6700) aizsardzības zonas teritorijā aizliegta jaunu ēku un būvju būvniecība, izņemot ar esošo apbūvi saistītu palīgēku būvniecība.

III INDIVIDUĀLO AIZSARGJOSLU (AIZSARDZĪBAS ZONU) ROBEŽU APRAKSTI UN PAMATOJUMS

3.1. Individuālo aizsargjoslu (aizsardzības zonu) robežu apraksti

Kultūras pieminekļu aizsardzības zonu projektā iekļauti 3 valsts aizsargājami arhitektūras pieminekļi, kuru izvietojums un projektā noteiktās individuālās aizsargjoslas attēlotas 61. un 62. attēlā. Doles (Ķekavas) luterāņu baznīcai (valsts aizsardzības Nr. 6699) un Doles Tautas namam (Doles krogs) (valsts aizsardzības Nr. 8560) ir priekšlikums veidot kopīgu aizsargjoslu, bet Katlakalna luterāņu baznīcai (valsts aizsardzības Nr. 6700) – individuālu (atsevišķu) aizsargjoslu, ņemot vērā objektu izvietojumu.

61. attēls. Plānotā aizsargjosla (aizsardzības zona) ap kultūras pieminekļiem Nr. 6699, 8560

Valsts nozīmes arhitektūras piemineklis:

- Doles (Ķekavas) luterāņu baznīca, Ķekava, Ķekavas pagasts, Ķekavas novads (valsts aizsardzības Nr. 6699);
- Doles Tautas nams (Doles krogs), Rīgas iela 26, Ķekava, Ķekavas pagasts, Ķekavas novads (valsts aizsardzības Nr. 8560).

1. tabula. Aizsargjoslas (aizsardzības zonas) robežpunktu koordinātes

	X	Y
1	298571.61	514685.00
2	298570.22	514686.61
3	298570.22	514686.61
4	298555.76	514691.01
5	298540.80	514693.63
6	298526.06	514637.16
7	298525.29	514634.22
8	298516.41	514636.42
9	298497.24	514647.85
10	298481.31	514657.87
11	298474.16	514661.12
12	298461.22	514666.39
13	298456.78	514668.28
14	298449.31	514680.49
15	298426.27	514706.57
16	298402.67	514730.08
17	298384.77	514747.67
18	298381.20	514743.44
19	298316.14	514666.59
20	298313.79	514664.04
21	298303.29	514653.15
22	298302.46	514652.35
23	298277.66	514628.08
24	298291.33	514613.94
25	298312.17	514594.97
26	298321.18	514580.69
27	298346.22	514552.47
28	298368.54	514527.31
29	298311.79	514497.13
30	298314.75	514487.41
31	298364.69	514444.92
32	298371.38	514439.23
33	298377.45	514443.11
34	298382.28	514444.19
35	298401.59	514432.60
36	298423.24	514412.16
37	298453.50	514400.56
38	298472.45	514396.28
39	298579.88	514339.85
40	298613.84	514304.69
41	298627.96	514318.99
42	298654.07	514345.45
43	298644.24	514358.32
44	298627.66	514375.26
45	298669.30	514413.62
46	298705.90	514445.86
47	298713.40	514452.47
48	298705.52	514461.51
49	298694.08	514474.63
50	298688.98	514487.68

	X	Y
51	298687.72	514512.23
52	298687.14	514534.21
53	298683.66	514555.61
54	298677.48	514569.73
55	298674.40	514575.96
56	298667.78	514583.02
57	298658.51	514593.61
58	298653.80	514606.48
59	298650.90	514611.73
60	298651.36	514613.42
61	298651.95	514615.16
62	298652.59	514616.91
63	298653.20	514618.66
64	298653.71	514620.37
65	298654.04	514622.02
66	298654.11	514623.58
67	298653.84	514625.03
68	298653.18	514626.36
69	298652.19	514627.57
70	298650.93	514628.69
71	298649.50	514629.75
72	298647.96	514630.78
73	298646.39	514631.79
74	298644.88	514632.83
75	298643.50	514633.91
76	298642.14	514634.43
77	298642.07	514634.45
78	298642.00	514634.48
79	298641.92	514634.50
80	298641.85	514634.53
81	298641.57	514634.62
82	298641.49	514634.64
83	298641.42	514634.66
84	298641.35	514634.68
85	298641.28	514634.70
86	298641.20	514634.71
87	298641.13	514634.72
88	298641.06	514634.72
89	298640.98	514634.73
90	298640.84	514634.74
91	298640.76	514634.75
92	298640.61	514634.76
93	298640.54	514634.76
94	298640.47	514634.76
95	298640.39	514634.75
96	298640.32	514634.74
97	298640.24	514634.74
98	298640.17	514634.73
99	298640.09	514634.72
100	298640.02	514634.71

	X	Y
101	298639.94	514634.70
102	298639.87	514634.69
103	298639.79	514634.68
104	298639.71	514634.67
105	298639.64	514634.65
106	298639.56	514634.64
107	298639.49	514634.63
108	298639.41	514634.61
109	298638.48	514634.36
110	298637.28	514633.99
111	298636.37	514633.75
112	298635.99	514633.68
113	298635.55	514633.61
114	298633.59	514633.62
115	298631.62	514633.76
116	298630.67	514633.91
117	298629.86	514634.09
118	298628.78	514634.43
119	298627.98	514634.77
120	298627.29	514635.25
121	298626.76	514635.91
122	298625.26	514638.51
123	298622.94	514642.47
124	298620.02	514647.03
125	298619.01	514648.58
126	298618.14	514649.95
127	298617.54	514650.94
128	298616.45	514652.90
129	298616.03	514653.94
130	298615.45	514655.69
131	298614.81	514657.99
132	298613.70	514662.35
133	298613.03	514664.65
134	298612.27	514666.84
135	298611.40	514668.91
136	298610.82	514670.06
137	298610.30	514670.77
138	298609.76	514671.27
139	298609.22	514671.58
140	298606.95	514672.24
141	298604.27	514672.91
142	298598.15	514674.22
143	298590.18	514676.01
144	298584.52	514677.52
145	298581.47	514678.50
146	298579.53	514679.65
147	298575.02	514682.44

2.

tabula. Aizsargjoslas (aizsardzības zonas) robežas apraksts

Robežas apzīmējums	Apraksts
--------------------	----------

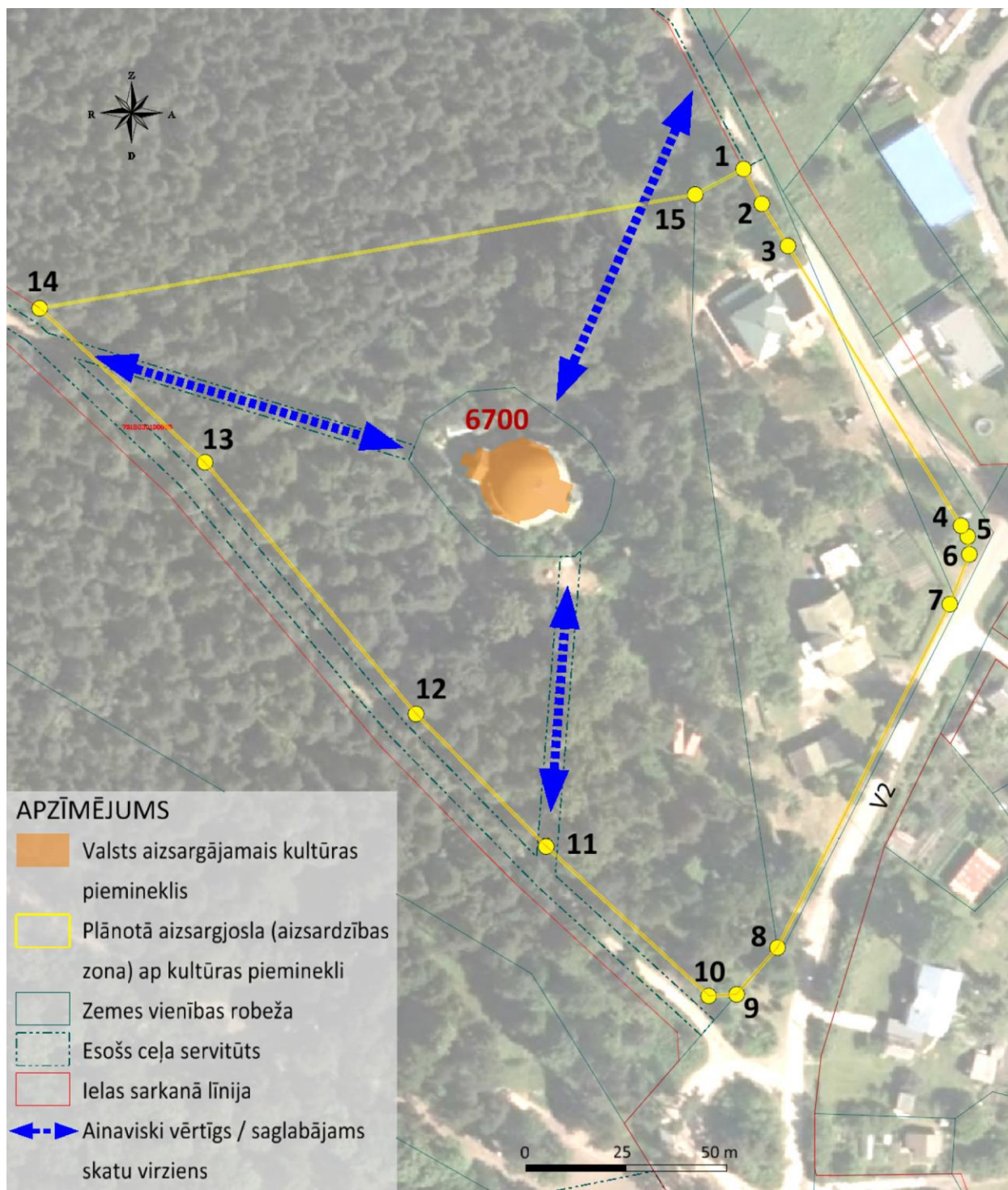
Ķekavas novada kultūras pieminekļu aizsargjoslu (aizsardzības zonu) projekts

1-2	Pa kadastra Nr. 80700081459 A robežu, robežas garums 2,1 m
2-3	Pa kadastra Nr. 80700081459 A robežu, robežas garums 2,1 m
3-4	Pa kadastra Nr. 80700081459 A robežu, robežas garums 13,6 m
4-5	Pa kadastra Nr. 80700081459 A robežu, robežas garums 15,2 m
5-6	Pa kadastra Nr. 80700081459 DA robežu, robežas garums 58,4 m
6-7	Pa kadastra Nr. 80700081459 DA robežu, robežas garums 3,0 m
7-8	Pa kadastra Nr. 80700082362 A robežu, robežas garums 9,1 m
8-9	Pa kadastra Nr. 80700082362 A robežu, robežas garums 22,3 m
9-10	Pa kadastra Nr. 80700082362 A robežu, robežas garums 18,8 m
10-11	Pa kadastra Nr. 80700082362 DA robežu, robežas garums 7,9 m
11-12	Pa kadastra Nr. 80700082362 DA robežu, robežas garums 14 m
12-13	Pa kadastra Nr. 80700082362 DA robežu, robežas garums 4,8 m
13-14	Robeža šķērso Dārziņu ielu no kadastra Nr.80700082362 DA stūra uz kadastra Nr. 80700081472 Z stūri, robežas garums 14,3 m
14-15	Pa kadastra Nr. 80700081472 ZA robežu, robežas garums 34,8 m
15-16	Pa kadastra Nr. 80700080476 ZA robežu, robežas garums 33,3 m
16-17	Pa kadastra Nr. 80700080476 ZA robežu, robežas garums 25,1 m
17-18	Pa kadastra Nr. 80700080476 ZA robežu, robežas garums 5,5 m
18-19	Pa kadastra Nr. 80700080476 ZA robežu, robežas garums 100,7 m
19-20	Pa kadastra Nr. 80700080099 DR robežu, robežas garums 3,5 m
20-21	Robeža šķērso Rīgas ielu no kadastra Nr. 80700080099 DR stūra uz kadastra Nr. 80700080514 Z stūri, robežas garums 15,1 m
21-22	Pa kadastra Nr. 80700080514 ZR robežu, robežas garums 1,2 m
22-23	Pa kadastra Nr. 80700083251 DA robežu, robežas garums 34,7 m
23-24	No kadastra Nr. 80700080514 R stūra uz kadastra Nr. 80700083251 R stūri, robežas garums 19,7 m
24-25	Pa kadastra Nr. 80700083251 R robežu, robežas garums 28,2 m
25-26	Robeža šķērso Nākotnes ielu no kadastra Nr. 80700083251 ZR stūra uz kadastra Nr. 80700081506 Z stūri, robežas garums 16,9 m
26-27	Pa kadastra Nr. 80700081506 DR robežu, robežas garums 37,7 m
27-28	Pa kadastra Nr. 80700081506 R robežu, robežas garums 33,6 m
28-29	Pa Skolas ielas nodalījuma joslas (kadastra Nr. 80700081313) ZA robežu, robežas garums 64,3 m
29-30	Robeža šķērso Skolas ielu no kadastra Nr. 80700081277 R stūra uz kadastra Nr. 80700081812 D stūri, robežas garums 10,2 m
30-31	Pa kadastra Nr. 80700081812 DR robežu, robežas garums 65,6 m
31-32	Pa kadastra Nr. 80700081812 DR robežu, robežas garums 8,8 m
32-33	Pa kadastra Nr. 80700081812 R robežu, robežas garums 7,2 m
33-34	Pa kadastra Nr. 80700081812 R robežu, robežas garums 5,0 m
34-35	Pa kadastra Nr. 80700081812 R robežu, robežas garums 22,5 m
35-36	Pa kadastra Nr. 80700081812 R robežu, robežas garums 29,8 m
36-37	Pa kadastra Nr. 80700081812 ZR robežu, robežas garums 32,4 m
37-38	Pa kadastra Nr. 80700081812 ZR robežu, robežas garums 19,4 m
38-39	No kadastra Nr. 80700081812 ZR stūra robeža šķērso zemes vienību ar kadastra Nr. 80700083312 uz pieņemtu punktu zemes vienībā ar kadastra Nr.80700083311, robežas garums 121,4 m
39-40	No pieņemta punkta zemes vienībā ar kadastra Nr. 80700083311 līdz kadastra Nr. 80700083311 ZR robežai, robežas garums 48,9 m
40-41	Pa kadastra Nr. 80700083311 ZR robežu, robežas garums 20,1 m
41-42	Robeža šķērso Rīgas ielu, turpinot kadastra Nr. 80700083311 ZR robežu līdz kadastra Nr. 80700081115 DR robežai, robežas garums 37,2 m
42-43	Pa kadastra Nr. 80700081115 DR robežu, robežas garums 16,2 m
43-44	Pa Rīgas ielas nodalījuma joslas (kadastra Nr. 80700081303) ZA robežu, robežas garums 23,7 m
44-45	Pa kadastra Nr. 80700083310 ZR robežu, robežas garums 56,6 m
45-46	Pa kadastra Nr. 80700083310 ZR robežu, robežas garums 48,8 m
46-47	Pa kadastra Nr. 80700083310 ZR robežu, robežas garums 10,0 m
47-48	Pa kadastra Nr. 80700083310 ZA robežu, robežas garums 12,0 m
48-49	Pa kadastra Nr. 80700083309 ZA robežu, robežas garums 17,4 m
49-50	Pa kadastra Nr. 80700083309 ZA robežu, robežas garums 14,0 m

Ķekavas novada kultūras pieminekļu aizsargjoslu (aizsardzības zonu) projekts

50-51	Pa kadastra Nr. 80700083309 ZA robežu, robežas garums 24,6 m
51-52	Pa kadastra Nr. 80700083309 ZA robežu, robežas garums 22,0 m
52-53	Pa kadastra Nr. 80700083309 ZA robežu, robežas garums 21,7 m
53-54	Pa kadastra Nr. 80700083309 ZA robežu, robežas garums 15,4 m
54-55	Pa kadastra Nr. 80700083309 ZA robežu, robežas garums 6,9 m
55-56	Pa kadastra Nr. 80700083309 ZA robežu, robežas garums 9,7 m
56-57	Pa kadastra Nr. 80700083309 ZA robežu, robežas garums 14,1 m
57-58	Pa kadastra Nr. 80700083309 ZA robežu, robežas garums 13,7 m
58-1	Pa kadastra Nr. 80700081459 ZA, A robežu, kopējais robežas garums 133,0 m
58-147	Pa kadastra Nr. 80700081459 ZA, A robežu gar Daugavas krastu, kopējais robežas garums 128,7 m
147-1	Pa kadastra Nr. 80700083309 ZA robežu, robežas garums 4,3 m

Valsts nozīmes arhitektūras piemineklis – Katlakalna luterāņu baznīca, Ķekava, Ķekavas pagasts, Ķekavas novads (valsts aizsardzības Nr. 6700)

62. attēls. Plānotā aizsargjosla (aizsardzības zona) ap kultūras pieminekli Nr. 6700

3. tabula. Aizsargjoslas (aizsardzības zonas) robežpunktu koordinātes

	X	Y
1	306267.74	510549.98
2	306259.05	510554.52
3	306248.55	510561.02
4	306178.84	510604.18
5	306176.16	510605.83
6	306171.71	510606.23
7	306159.29	510601.36
8	306073.73	510558.44
9	306062.07	510548.24
10	306061.69	510541.27
11	306098.92	510500.78
12	306131.94	510468.37
13	306194.66	510415.82
14	306233.01	510374.61
15	306261.35	510537.92

4. tabula. Aizsargjoslas (aizsardzības zonas) robežas apraksts

Robežas apzīmējums	Apraksts
1-2	Pa ielas sarkano līniju, robežas garums 9,8 m
2-3	Pa ielas sarkano līniju, robežas garums 12,3 m
3-4	Pa ielas sarkano līniju, robežas garums 82,0 m
4-5	Pa ielas sarkano līniju, robežas garums 3,2 m
5-6	Pa ielas sarkano līniju, robežas garums 4,5 m
6-7	Pa ielas sarkano līniju, robežas garums 13,3 m
7-8	Pa ielas sarkano līniju, robežas garums 95,7 m
8-9	Pa kadastra Nr. 80700020212 DA robežu, robežas garums 15,5 m
9-10	Pa ielas sarkano līniju, robežas garums 7,0 m
10-11	Pa ielas sarkano līniju, robežas garums 55,0 m
11-12	Pa ielas sarkano līniju, robežas garums 46,3 m
12-13	Pa ielas sarkano līniju, robežas garums 81,8 m
13-14	Pa ielas sarkano līniju, robežas garums 56,3 m
14-15	No ielas sarkanās līnijas A stūra uz kadastra Nr. 80700020177 ZR stūri, robežas garums 165,8 m
15-1	Pa kadastra Nr. 80700020177 Z robežu līdz ielas sarkanai līnijai, robežas garums 13,7 m

3.2. Individuālo aizsargjoslu (aizsardzības zonu) robežu pamatojums

Šī projekta un Ķekavas novada teritorijas plānojuma 2018.-2030. gadam izstrādes ietvaros ir sagatavoti priekšlikumi Ķekavas novada teritorijā esošo valsts aizsargājamo arhitektūras pieminekļu individuālajām aizsargjoslām (aizsardzības zonām). Grafiski tās tiks attēlotas Teritorijas plānojuma Grafiskās daļas kartē „Funkcionālais zonējums”.

Ap valsts nozīmes mākslas pieminekļiem, kas atrodas arhitektūras pieminekļu iekšējās – aizsargjoslas netiek noteiktas.

Galvenie kritēriji, kas tika izmantoti valsts nozīmes aizsargājamo arhitektūras pieminekļu individuālo aizsargjoslu (aizsardzības zonu) noteikšanai ir sekojoši:

- kultūras pieminekļa nozīme un vēsturiskais konteksts Ķekavas novada attīstībā;
- vēsturisko zemes gabalu robežas;
- kultūras pieminekļa vizuālā uztvere no publiskās ārtelpas;
- nozīmīgākie skatu punkti no kultūras pieminekļa uz apkārtējām teritorijām;
- kultūras pieminekļa funkcionālā izmantošana – “toreiz un tagad”;
- tuvākajā apkārtnē esošās vēsturiskās ēkas un/vai citi kultūras pieminekļi;
- tuvākajā apkārtnē esoši vidi degradējoši objekti;
- kultūras pieminekļa atrašanās pilsētībūvnieciski aizsargātā vai neaizsargātā teritorijā;
- plānotās ielu sarkanās līnijas.

Kultūras pieminekļu individuālās aizsargjoslas (aizsardzības zonas) galvenokārt ir noteiktas pa nekustamo īpašumu juridiski noteiktajām zemesgabalu robežām vai ielu sarkanajām līnijām, tikai atsevišķos gadījumos šķērsojot nekustamo īpašumu teritoriju.